

FOTO Jolanta Lārmane

Saulgriežu rītā Mākoņkalna pagasta „Ošos“.

Valsts prezidenta Edgara Rinkēviča uzruna Kopkoru koncertā XVI Latviešu Dziesmu un Deju svētkos Kanādā

Mīļie Dziesmu un Deju svētku dalībnieki!

Rīkotāji un skatītāji!

Man ir bijusi tā privilēģija būt šeit, Toronto, pirms pieciem gadiem un uzrunāt XV Dziesmu un Deju svētku dalībniekus un skatītājus. Piecus gadus vēlāk man ir prieks jūs redzēt tik kuplā skaitā! Man ir prieks redzēt dziedātājus un dejotājus gan no Kanādas, gan no Latvijas, gan no visas plašās pasaules. Man ir tiešām liels savīļņojums arī redzēt tik daudz skatītāju.

Ja mēs atskatāmies mūsu tautas vēsturē un ja mēs skatāmies uz dziesmu, tad mēs ļoti labi zinām, ka dziesma mums ir palīdzējusi izcīnīt mūsu neatkarību. Dziesma ir palīdzējusi, lai padomju okupācijas gados Latvijā, gan visā plašajā pasaulē trimdas laikā saglabātu latviskumu un to attīstītu. Un dziesma arī šodien, tāpat kā dejas, palīdz mums noturēties pret dažādām dzīves grūtībām, dod spēku un enerģiju.

Man ir tiešām prieks būt šeit, Kanādā, jo Kanāda savulaik ir devusi patvērumu daudziem tūkstošiem latviešu, kuri devās trimdas gaitās. Kanāda ir mūsu ciešākais un labākais sabiedrotais – tās karavīri šobrīd Latvijā palīdz sargāt gan mūsu valsts,

gan Baltijas valsti, gan visas Eiropas drošību un neatkarību. Par to mēs sakām paldies mūsu Kanādas draugiem un sabiedrotajiem.

Pavisam drīz, nākamajā nedēļā, NATO samītā Vašingtonā mēs atkal runāsim par to, ko darīt tālāk, ko darīt vairāk un ko darīt labāk, lai pretotos Krievijas agresijai Ukrainā, lai to apturētu un lai Eiropa un Latvija nekad nepiedzīvotu tādus laikus, kādus tās piedzīvoja pirms vairāk nekā 80 gadiem.

Bet šodien ir tā diena, tāpat kā rīt un tāpat kā jūs to esat darījuši jau vairākas dienas, kad mums visiem kopā ir jāvelta visas mūsu labās domas un enerģija mūsu tautas un mūsu valsts uzplaukumam!

Mīļie draugi!

Lai šodienas koncerts un rītdienas deju koncerts mums visiem dod lielu spēku un pārliecību par nākotni gan lielos, gan mazos darbos!

Dievs, svētī Latviju!

Valsts prezidents Edgars Rinkēvičs

LATVIJAS VALSTS PREZIDENTS

FOTO Dāvis Doršs, Valsts prezidenta kanceleija

Valsts prezidents Edgars Rinkēvičs kopkoru koncertā XVI Latviešu Dziesmu un Deju svētkos Kanādā.

9 771837 699002

Smilšu Pēteris vai Ādams?

Dagnijas Dreikas pārdomas

Mēs beidzot esam kļuvuši slaveni – ja ne ar ko citu, tad ar nevakcinēšanos. Vasarā tēlojam strausus, iebāzuši galvas smiltīs, sak, neko neredzam un nedzirdam, tā sodītā vīrusa nemaz nav, ja arī šis ir, tad tikai tur, kaut kur, kur mūsu nav, un tāpēc uz mums neattiecas. Jo mūs mūsējos nekad nepiemeklēs... Ja kāds mīrs, tie nebūsim mēs. Un vispār – mums ir tiesības slimot, ar ko vien gribam, un mirt, ja patīk. Kāds plaši pazīstams politiķis teica, ka pie mums esot muļķu zeme. Kā saka, komentāri lieki.

Arzēmēs veikta plaša aptauja par šo jautājumu. Lūk, tās rezultāti:

- *Vai jums šķiet, ka par nāvi runājam pietiekami un pienācīgi gatavojamies tai?*

Atbildētāji, no tiem vairākumā sievietes, teica:

Jā	11%	11%	11%
Nē	70%	66%	72%
Es par to nerunāju	8%	9%	8%
Nezinu	11%	14%	8%

- *Vai atstājat kādus norādījumus par savu izvadīšanu?*

Nē	49%	42%	53%
Par kremēšanu	32%	34%	31%
Par ceremoniju	15%	27%	10%
Par apglabāšanu	9%	15%	6%
Nezinu	10%	6%	12%

- *Kas jums tajā šķiet visapgrūtinošākais?*

Vairs neredzēt mīļos	42%	31%	47%
Ciešanas	30%	34%	29%
Nezināšana, kas sekos	19%	20%	19%
Tukšums pēc tam	8%	15%	5%

- *Vai ticat, ka cilvēka gars paliek, jo ir nemirstīgs?*

Jā	46%	47%	45%
Nē	23%	32%	19%
Nezinu	31%	21%	36%

Franci ķērušies pie šīs lietas ne pa jokam. Lasīju, ka pētnieki no Pa-

stēra Institūta atklājuši – šūnas muskuļos dzīvo vēl septiņpadsmit dienas pēc nāves. Viņu prezidents savulaik pat nodibināja veselu *Dzīves beigu komisiju* ar mērķi rosināt pārrunas par eitanāziju, likumu par pacientu tiesībām dzīves nogalē un citiem ar visu šo saistītajiem jautājumiem. Viņš ar to gribēja norādīt, ka nāve nav tabu. Vēl trakāk – Parīzē atvēra pirmo tai veltīto Salonu, un uz šo pasākumu ieradās... 14 600 apmeklētāju vienas nedēļas nogales laikā! Un, protams, lielākoties jauni cilvēki, kuriem nāve šķiet kaut kas tāls un nereāls. Ir kāda līdzība ar mūsu *Stūramāju* – mūža neesmu spērusi tur kāju un negrasos, bet redzēt gribētāji dažkārt stāv rindās... Ja pie mums būtu jāierīko Dižās Pļāvējas Salons, tam būtu vieta tieši tur... Un tā, no franču apmeklētājiem 45% vēl nebija 45 gadi, bet 15% – mazāk par 25. Daudzi iztaujāja speciālistus par rituāliem, paradumiem, dažādām tradīcijām, reliģijām, piedalījās debatēs ar sociologiem, ārstiem, psihologiem un filosofiem. Krīzes laikā gan šis pasākums apsīka, jo... esot radusies spriedze vēlēšanu priekšvakarā. Tas ir, sākās tāda jezga, kādu mēs ļoti labi pazīstam, un teiciens *Memento mori* (*Pieminiēt nāvi*) piemirsās... Un vēl kāds, gana zīmīgs – *Mori licet, cui vivere non placet* – mirt ļauts tam, kuram nepatīk dzīvot.

Salona statistikas dati bija gana interesanti, es tos pierakstīju, tāpēc gribu tos pieminēt. Un proti: 99,92% mirušo japāņu tajā gadā kremēti, jo... tiem nav atradusies vieta kapsētā. Eiropā – Šveicē, Čehijā, Anglijā, Zviedrijā un Dānijā šie skaitļi sasniedza 70%, turpretī Īrijā un Itālijā tikko pārsniedza 10%. Francijā esot kremējuši 32% nelaiķu.

Vīriešu vidējais mūža ilgums tur bijis 78,2 gadi, sieviešu – 85,3. Cilvēki miruši vēlāk nekā agrāk, bet – sliktākā veselības stāvoklī. Spēku zudums un dažādi traucējumi vīriešiem sākušies 61,9 gadu vecumā, sievietēm pēc 63,5 gadiem.

9 no 10 francūžiem uz kapiem dodas reizi gadā. 51% no tiem, kuriem ir pāri 40, tos apmeklē regulāri – Visu svēto dienā, veicot pat 131 km ceļā turp un atpakaļ, un izdodot vidēji 28 eiro par puķēm un augiem. 81% apkopj tuvinieku kapus.

Kopā uz mūsu planētas varētu būt 100 miljardi aizgājušo, lai gan ir grūti veikt aprēķinus kopš cilvēces aizsākumiem.

Tajā pašā gadā 3 miljoni franču parakstījuši līgumus, kas paredz viņu izvadīšanu, no kuriem 74% – *kapitālos*, tas ir, jau pilnībā apmaksājuši izdevumus. Šķiet, tur nav parasta prakse

ar firmām, kuras mēdz paņemt naudu un pazust bez pēdām.

Amerikāņu ārsta Makdugala teorija par dvēseles svaru (21 gramu), kuru viņš izstrādājis 1907. gadā, svērdams aizgājējus (bet neesot konstatējis nekādas izmaiņas gadījumos ar 15 suņiem), joprojām ir spēkā. Mani gan nepārlicina vienīgi papildpunkts par četrkājām – esmu tādā pārliecībā, ka tiem ir dvēseles, un pat vērtīgākas, nekā dažam cilvēkam, tikai – vieglākas, jo tiem ir tīrāka sirdsapziņa, tas arī viss.

Interesanti, ka 90% franču vairāk raizējušies par tuvinieku nāvi nekā par savējo. Dzīves laikā katram no viņiem vajadzējis organizēt vismaz viena radnieka izvadīšanu.

Pat ļoti dīvaina parādība ir šajā laikmetā vērojama atkarība... no bērēm. Pati esmu pazinusi divus kungus, kuri lasīja visus nekrologus un apmeklēja katras bēres (Man gan likās, ka viņi tā rīkojās, lai dabūtu paēst un iedzert, bet kurš to tā droši var zināt?), taču tagad tādu skaits esot pavairojies, dažiem tā jau esot diagnoze – saka psihologi! Iespējams, ar

Turpinājums 9. lpp.

Published by Sterling Star Pty Ltd
ABN 54053671855

Redakcija / Editorial Office:
Sterling Star
PO Box 6219
SOUTH YARRA, VIC 3141
AUSTRALIA

redakcija@laikraksts.com
latvietis@netspace.net.au

www.laikraksts.com

Associate Editor: Ilze Nagela
Associate Editor: Dr. Gunars Nagels

Abonēšanas cena drukātam laikrakstam: \$60 par 10 numuriem, \$115 par 20 numuriem vai \$285 par 52 numuriem ar piegādi Austrālijā.

Čekus rakstīt uz vārda:
„Sterling Star Pty Ltd“.

Sludinājumu cena: \$7 par 1 cm telpu vienā slejā vienā numurā.

Content and design:
© Sterling Star 2024.
All rights reserved.

Tīmeklī/Online ISSN 1837-6991
Abonētājiem/Print ISSN 1837-6983

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītos rakstos izteiktās domas ne katrā gadījumā atbilst redakcijas viedoklim, un redakcija par tām neuzņemas atbildību. Redakcija patur tiesības manuskriptus un fotogrāfijas rediģēt. Laikraksts honorārus nemaksā.

Redakcijā

Sveicināti, lasītāji!

Latvijā ir daudz oficiālu sēru dienu, ir kapusvētki, ir Mirušo piemiņas dienā, ir Lāčplēša diena, kad vakarā tauta pulcējas Rīgas Brāļu kapos. Nāve ir mums ne tikai personīgi svarīga, bet arī svarīga valstiskā līmenī.

Bet kā ir ar pašu miršanu? Lielāka daļa no mums ir bijusi kaut kāda saskarsme ar miršanu. Dažreiz tuvāka, dažreiz ne tik tuva. Pati miršana var notikt pēkšņi, pat nemanot, bet dažreiz tā var būt ļoti nepatīkama un vilkties ilgu laiku.

Latvijā veselības aprūpes jautājumos autoritatīvākā universitāte ir Rīgas Stradiņa universitāte. Tā pat piedāvā maģistra līmeņa studiju kursu „Nāve un miršana“ (HZK_031), kura sastāv no sešām divstundīgām lekcijām un 10 divstundīgām nodarbībām, kopā 32 stundas ar mērķi: „Sniegt studentiem filozofisku perspektīvu uz dažādām ar nāvi un miršanu saistītām tēmām, galveno uzmanību pievēršot nāves un miršanas metafiziskiem, epistemoloģiskiem, eksistenciāliem, ētiskiem un sociāliem aspektiem.“

Kursa aprakstā ir nosaukti paredzamie rezultāti – noteiktas zināšanas, prasmes un kompetences. Kompetences pēc kursa sekmīgas pabeigšanas ir, piemēram, „Students spēj izprast, interpretēt un kritiski izvērtēt ar nāvi un miršanu saistītus filozofiskus aspektus. Izmantojot iegūtās zināšanas, students spēs iesaistīties mūsdienu sabiedrībā aktuālās diskusijās, kas skar ar nāvi un miršanu saistītus jautājumus. Students spēs izvērtēt pastāvošās veselības aprūpes prakses nāves un miršanas jautājumu kontekstā.“

Kursa aprakstā ir uzskaitītas visu lekciju un nodarbību tēmas. Piemēram, nodarbība – „Pašnāvība“; nodarbība – „Eitanāzija un asistētā pašnāvība“. Izklaušās briesmīgi, bet tomēr saprotami.

Liekas, ka Latvijās sabiedrībā vēl ir daudz trūkumu miršanas jautājumos, un nav vēlmes pat to diskutēt. Piemēram, Saeima 2021. gada 25. marta sēdē nolēma noraidīt 10 505 Latvijas pilsoņu kolektīvo iesniegumu *Par labu nāvi – eitanāzijas legalizācija*. Pēc garām debatēm deputāti balsoja pret iesnieguma deleģēšanu komisijām, lai tās uzsāktu diskusiju. Kopsaucējs daudziem debatētājiem bija paliatīvās aprūpes nožēlojamais stāvoklis Latvijā, un tas būtu vispirms jāuzlabo.

Iniciatīvas pārstāvji bija aplēsuši, ka 650 cilvēku ik gadu ir neārstējami slimi, cieš neizturamas sāpes bez cerībām uz atlabšanu un būtu kandidāti brīvprātīgai eitanāzijai.

Vai kaut kas uzlabojies trijos gados? Mirušos godinām, bet kā ir ar mirstošiem?

„AI Latviski“

Kā mākslīgais intelekts var iemācīt latviešu valdu?

Mākslīgais intelekts Latvijā jau ir ieguvis zināmu popularitāti un to lieto dažādu jomu speciālisti, kā arī skolēni, studenti un citi interesenti. Tas spēj atbildēt uz visdažādākajiem jautājumiem kā asistents-robots, taču parastais mākslīgais intelekts latviski nerakstīja korekti, tieši tāpēc uzņēmums *Sana Global* izveidoja rīku *AI Latviski*, kas šo problēmu atrisina. MI rīks *AI Latviski* padara latviešu valodas apguvi vienkāršāku, jo tas spēj atbildēt uz dažādiem jautājumiem par valodas lietojumu un izskaidrot valodas nišanses kā skolotājs.

Uzņēmums ir aprikojis šo MI tērzēšanas robotu ar dažādiem resursiem par latviešu valodas gramatiku, stilistiku un ne tikai. Pateicoties šim rīkam, tagad ikviens var latviešu valodā uzlabot savu CV, e-pasta vēstuli vai vienkārši pareizi salikt komatus teikumā. Arī cittautieši var uzrunāt šo virtuālo asistentu sev ērtajā valodā, un mākslīgā intelekta skolotājs soli pa solim palīdzēs mācīties, kā pareizi rakstīt latviski.

2023. gada nogalē uzņēmums no Jelgavas – SIA *Sana Global* izstrādāja šo inovatīvo AI rīku jeb papildinājumu *OpenAI ChatGPT* platformai, lai atvieglotu latviešu valodas apguvi ikvienam. Pagājušā gada nogalē klajā laistais rīks piedāvā interaktīvas mācību metodes jeb virtuālu tērzēšanu kā dialogu, lai padarītu latviešu valodas apguvi pieejamāku un efektīvāku.

Rīka galvenā izstrādātāja **Samanta Brante** (Bc.Sc.Ing.) stāsta: „Es ceru, ka šis rīks palīdzēs ikvienam, kas vēlas iemācīties latviešu valodu. Zinu, ka mūsu valodu nav viegli mācīties, it īpaši tādēļ, ka populārās valodu apmācības lietotnes ietver tikai lielākās pasaules valodas, bet ne latviešu valodu. Nu tā vairs nav problēma, jo ar *AI Latviski* ikviens var mācīties latviešu valodu viegli, ērti un sev vēlamajā tempā.“

Rīka izstrādē iesaistīti arī citi

Samanta Brante.

FOTO Publicitātes foto

brīvprātīgie datorzinātnes speciālisti, kas arī lieliski pārzina latviešu valodas gramatikas īpatnības, taču ar to vien nav gana – Samanta pati šobrīd iegūst otru augstāko izglītību Biznesa augstskolā *Turība*. Viņa mācās maģistra programmā *Stratēģiskā komunikācijas vadība*, lai datorzinātnes izglītību papildinātu ar komunikācijas zinātnes specifiku, kas arī nepieciešama MI rīka apmācīšanai.

Salīdzinājumā ar tradicionālajām mācību metodēm, *AI Latviski* piedāvā personalizētu mācību pieredzi, kas ļauj ātrāk un efektīvāk apgūt latviešu valodu nekā tradicionālās metodes. Pirmie šī rīka testētāji ir uzsvēruši rīka lietošanas vienkāršību un efektivitāti. Testētājs Mārtiņš: „Ievadīju teikumu bez komatiem gan *AI Latviski*, gan parastajā *ChatGPT*, un tikai *AI Latviski* pareizi izpildīja šo uzdevumu“.

Uzņēmums plāno turpināt attīstīt AI rīku, lai vēl vairāk uzlabotu valodas apguves procesu. Šī tehnoloģija varētu ietekmēt ne tikai latviešu valodas, bet arī citu valodu mācīšanos nākotnē. Uzņēmuma *Sana Global* jaunais AI rīks ir būtisks solis uz priekšu latviešu valodas apguves jomā. Ar šo rīku lietotāji var ātri un efektīvi apgūt valodu, izmantojot mākslīgā intelekta sniegtās iespējas. Lai uzzinātu vairāk, apmeklējiet uzņēmuma mājaslapu www.buk.lv.

Sana Global

Mums vēl ir vieta Jūsu sveicieniem vai paziņojumiem.

Cena \$7 par 1 cm vienā slejā. Minimums \$10.

Tieši šis laukumiņš izmaksās tikai \$76.

FOTO A. Rudāks

Koris „Dziesmu laiva“ un čellists Jānis Laurs kopā ar pertiešiem diriģentes Lilitas Daenke vadībā.

Koncerts Pertā

Pertas Latviešu namā atkal dzied un dejo

8. un 9. jūnijā Pertā bija priecīgs un ļoti emocionāli pacilājošs notikums – „mazie kultūras svētki“, jo pie mums viesojās Adelaides Latviešu biedrības koris *Dziesmu Laiva*.

Viss sākās sestdienas, **8. jūnija**, pēcpusdienā ar meistarklasi, kuru vadīja **Maikls Makkartijs (Micheál McCarthy)**. Meistarklasē piedalījās liela daļa no Adelaides koristiem un arī daži pertieši. Maikls Makkartijs mums mācīja vingrinājumus, kuru mērķis bija parādīt, ka stāja un elpošana ļoti iespaido skaņas diapazonu, ko dziedātāja balss spēj izdziedāt. Pēdējais vingrinājums bija kopdziesma, staigājot, mainot virzienu, skatoties katram cilvēkam acīs un smaidot. Bija ļoti jākoncentrējas.

Pēc meistarklases **Lilita Daenke**, *Dziesmu Laivas* diriģente, iemācīja mums divas dziesmas no nākamās dienas koncerta programmas. Koris-

tiem tas bija mēģinājums, bet mums, viesiem, bija jāmacās dziedāt četrās balsīs. Bija prieks dzirdēt un redzēt to prieku, kad cilvēks, kurš domā, ka nevar dziedāt, vai kuram kāds ir teicis, ka nevar dziedāt, atrod savu balsi un piedalās kopīgā dziesmā. Paldies, Lilita, par pacietību un brīnišķīgo iespēju izbaudīt šo pasākumu!

Kad darbs bija pabeigts, laiks bija pienācis saviesīgam vakaram. **Ilmārs un Anita Rudaki** bija gādājuši par desām un pīrāgiem, un koristiem bija iespēja satikties ar vietējiem tautiešiem un draugiem.

Tad pienāca svētdiena, **9. jūnijs**, pati galvenā diena, jo notika Koncerts.

Pirms koncerta, kamēr korim bija ģenerālmēģinājums, lai iepazītos ar Pertas Latviešu Centra akustiku, aizkulisēs Pertas tautas deju kopas *Pērkonītis* dejotājiem sliktā ziņa – viena no dejotājiem ir saslimusi ar COVID. Kopas vadītājai bija steidzīgi jāmaina kārtība. Tikai dažas minūtes pirms

koncerta sākuma izdodas izstaigāt jauno deju variantu.

Un tad bija pienācis laiks koncertam. Neticami, bet kopš 2014. gada 18. novembra, kad pēdējo reizi *Pertas Daugavas Vanagu dziesmu koris* dziedāja Pertas Latviešu Centra zālē, šeit ir bijis klusums.

Šī gada 9. jūnijā, gandrīz desmit gadus vēlāk, zāle atkal rezonēja ar koristu balsīm!

Koris sāka koncertu, dziedot sava kora *Motto*. Lilita izskaidroja, ka tā dara katra mēģinājuma un koncerta sākumā.

Pirmajā daļā mēs veldzējam savas dvēseles, klausoties *Dziesmu Laivas* skaistajās balsīs, dziedot visiem pazīstamas un iemīļotas dziesmas – *Sit kociņu pie kociņa* (t.dz., A. Kontauts), *Līgo* (t.dz., Ā. Šķepasta apd.) ar solisti **Stellu Kardašovu**, *Lūgšana* (K. Skujnieks, Im. Kalniņš), *Rīta un vakara dziesma* (R. Tigulis) un *Sidraba birzs* (M. Zālīte, J. Lūsēns).

Tad koris atbrīvoja podestus, un sekoja trīs solo gabali. **Džūlija Folijs (Julia Foley)** atdzīvināja Centra klavieres ar *The girl with the flaxen hair* (C. Debussy), **Matīss Reinharde** dziedāja *Tu saviļņoji mani* (A. Mielavs) un tad čellists **Jānis Laurs** ar **Džūliju Folijs** klavieru pavadījumu izpildīja *Melanholisko valsī* (E. Dārziņš).

Nemanot bija pienācis starpbrīdis, un pēc tā koris atkal uzstājās ar piecām dziesmām: *Ceļš uz mājām* (Im. Kalniņš, Māra Zālīte), *Meža Māte* (J. Zviedris, K. Krievkalns), *Tik un tā* (Uldis Stabulnieks, Māra Zālīte), *Viņi dejoja vienu vasaru* (Imants Kalniņš, Māris Čaklais) ar solistiem **Dailu Šmitu** un **Matīsu Reinhardu**.

Koncerta noslēgumā **Lilita** aicināja tos pertiešus, kuri sestdienas meistarklasē bija iemācījušies divas dziesmas, nākt uz skatuves un pievienoties korim, lai vienotos kopīgās dziesmās.

FOTO A. Rudāks

Tautas deju kopa „Pērkonītis“.

Turpinājums 15. lpp.

Atceroties 14. jūnija deportācijas

Dievkalpojums un sarīkojums Pertā

Pertā 14. jūnija atcerē sākas ar dievkalpojumu **9. jūnijā**, ko vadīja mācītājs **Gunis Balodis** caur ZOOM no Nhulunbuy. Mācītājs uzsvēra, ka mēs atceramies citu ļaunumus, bet mēs esam tikpat spējīgi to darīt pret citiem. Tautas, ļaunas būdamas, gaida Dieva palīdzību. Valdnieki liek cerību uz NATO, ASV un citiem, bet ne Dievu!

16. jūnijā pulcējamies Daugavas Vanagu klubā, lai turpinātu atceri.

Sākām ar **Paula Raudsepa** video uzrunu, kuru mums atsūtīja **Dr. Ojars Grete** no Sidnejas. Runa bija angļu valodā, jo Sidnejas atcerē piedalījās arī igauņi, lietuvieši un ukraiņi.

Pauls Raudseps ir latviešu žurnālists. Viņš raksta par vairākiem tematiem, ieskaitot politiku, ekonomiku un vēsturi. Pauls Raudseps ir arī viens no žurnāla *IR* dibinātājiem.

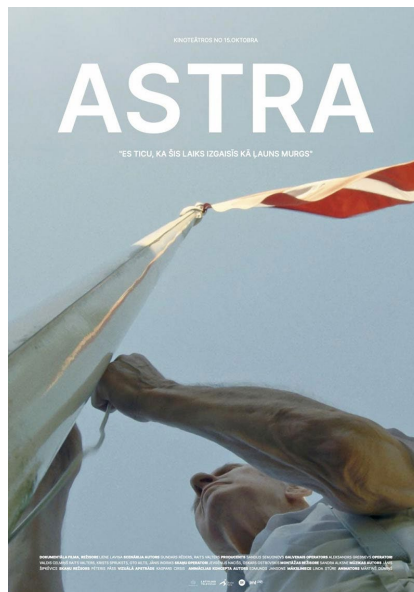
Savā runā Pauls Raudseps atgādina mums par 1941. gada 14. jūnija deportācijām un vēlāk par 1949. gada marta deportācijām. Viņš arī uzsvēra, ka Krievija šodien turpina šo taktiku Ukrainā. Mēs nedrīkstam aizmirst vēsturi, un jāturpina stāstīt visiem, lai tas neatkārtos.

Pēc kafijas pauzes turpinājam ar filmu *Astra*. Sī ir dokumentālā filma par latviešu disidenta **Gunāra Astras** dzīvi un viņa ieguldījumu Latvijas neatkarības atgūšanas kustībā. Diemžēl filmai bija paredzēti subtitri angļu valodā, bet tie nebija. Tiem cilvēkiem, kuri nesaprot latviešu valodu, palīdzēja „dzīvā tulce” **Māra Pelšs**. Liels paldies Mārai.

Bija arī tehniskas problēmas ar datoru, bet tur jāsaņem liels paldies **Indulim Bernšteinam** par viņa tehniskajām zināšanām un līdz ar to atrisinājumu šai lietai.

Jānis Vucēns

Laikrakstam „Latvietis“

Filmas „Astra“ plakāts.

„Velni“

„Sansusi” un Rīgā pirmizrādi piedzīvos starptautiska mūzikas teātra izrāde

Festivālā *Sansusi* **9. augustā** notiks mūzikas teātra pirmizrāde *Velni*, ko sadarībā ar latviešu māksliniekiem veido mūzikas teātra kolektīvs *Hauen und Stechen* no Berlīnes. Izrāde ir operas *Baņuta* komandas nākamais sadarbības notikums, kas balstīts latviešu teiku un literatūras materiālos. Izrādi veido komponisti Raivis Misjuns un Alise Rancāne, dramaturgs Evarts Melnalksnis, režisore Franciska Kronfota, scenogrāfe Lota Henša. Izrādē piedalās dziedātāji Laura Grecka un Dāvids Ristaus, performante Džina Līza Maivalde un Āris Matesovičs, kā arī multiinstrumentālists Jēkabs Nīmanis. Izrāde Rīgā būs skatāma **15., 16. un 17. augustā** Tallinas ielas kvartālā.

Velnus var sastapt teju ik uz soļa. Viņi mīt dūksnājos un biežokņos vai rijās, muižās, skolās, tiltapakšās un krustojumos. Velns „žvīgst kā viesuls, sprāgst un šķeļas, šaudas sešu rīkļu brēkā.” Velnu piesauc vietā un nevietā, un nereti arī tur, kur kāds ņēmis nelabu galu vai govš iemesta purvā. Uz velnu latviešu teikās, kā arī cittautu folklorā un popkultūrā attiecinātas dažādākās iekāres, bailes, pretrunas, vardarbības pieredzes un fantāzijas. Tomēr skaidri redzams, ka velnu stāsti daudz vairāk pauž par cilvēcisko nekā velnišķo. Fantastiskais ievijas mūsu ikdienas pasaulē. Mūzikas teātra izrāde *Velni* būs jutekliski iespaidīgs, performatīvs un krāšņš piedzīvojums, sastopot ikvienam pazīstamus arhetipiskus tēlus. Tā balstīta motīvu kolā-

žā, kuru iedvesmojis LU Folkloras krātuves arhīva skapis un dzīve pasaules bojāejas apstākļos, kā arī Friča Bārda, Annas Brigaderes, Karla Marijas Vēbera u.c. daiļrade. Izrāde tiks veidota kā radoši brīva folkloras savdabību svinēšana, pilna ar vitālu enerģiju un dinamisku darbību.

Īpaši izrādei jaunradīta instrumentālā un elektroniskā mūzika mīsies ar pazīstamiem skaņdarbiem.

Izrādes režisore Franciska Kronfota skaidro: „Izrāde „Velni” ir karnevāls, deja, variācija par ļoti senu stāstu, iespaidīga pieredze skatītājiem. Mitoloģisko līdzību nozīmē mūs aizkustina, biedē un apbur. Mēs nonākam garīgajā telpā, kas var sasvērties, pārveidoties, būt gan mūsu parastā pasaule, gan arī pazemes pasaule, velnu mājvieta. Mēs svinam sajūsmu par fantastisko. Izrādes darbība balstīta rituālos un mītiskajos priekšstatos un vienlaikus atsaucas uz popkultūras valodu: mēs spēlējamies ar šausmu filmām un kukurūzas pārslu reklāmām, kurās ielaužas briesmīgais. Tas ir episks mūzikas teātris, kas iesaista populāro un elektronisko mūziku, intelektuālu domu, tabloīdu komēdiju, baroka jūtu semantiku un popu. Tas viss saplūst kopā, jo tāda ir izpildītāju pasaule – neviendabīga un polifoniska.”

Izrādes veidotāji un biedrība *Sansusi* jau reiz veiksmīgi sadarbojās ope-

ras *Baņuta* videošanā, par kuru tika nominēti 2022. gada Lielajai Mūzikas balvai. Berlīnes mūzikas teātra kolektīva *Hauen und Stechen* enerģiskais radošums un neordinārais spēles veids aizrauj. Ar projektu *Velni* tiek turpināts šis mākslinieciskais virziens. Tā ir performatīva pieeja operas un teātra īstenošanā, piedāvājot svaigu un neatkarīgu mākslas pieredzi, kas uzrunā plašu auditoriju.

Finansiālie atbalstītāji: Valsts Kultūrkapitāla fonds un Berlīnes Senāta Kultūras un sociālās kohēzijas departaments. Sadarbības partneri: Latvijas Nacionālā bibliotēka un Latvijas Universitātes Literatūras, folkloras un mākslas institūts.

Līdz šim jau ir atklāti vairāki festivāla *Sansusi* mākslinieki un priekšnesumi, t.sk. četru valstu komponistu kopdarbs LOKS: starptautiska projekta „Festivallink 2.0”. Biļetes uz festivālu un izrādēm Rīgā iegādājas te: <https://sansusi.lv/biletes/>. Festivāla biļešu cena mainīsies 9. jūlijā.

producente **Anna Zagorska**
19.06.2024.

LĀZA konferences dalībnieki un viesi, Toronto, 2024. gada 4. jūlijs.

LĀZA konference Dziesmu svētkos

Sena un lieliska tradīcija

Kanādas latviešu dziesmu svētku kustība sākās ar dziesmu dienu 1952. gadā, bet jau kopš 1953. gada Kanādā tiek rīkoti Dziesmu svētki –

70 gadus! Un tikpat sena ir arī Latviešu ārstu un zobārstu apvienības (LĀZA) tradīcija šajos svētkos rīkot LĀZA biedru konferenci. Nekas nav mainījies arī šogad, kad notiek XVI Dziesmu un Deju svētki Toronto.

4. jūlijā tūlīt pēc svētku atklāšanas latviešu ārsti un zobārsti tikās *Sheraton Center* Toronto uz svētku pusdienām un saturīgu konferenci. Tā bija laba iespēja dibināt jaunus kontaktus, atjaunot iepriekšējos un tikties ar draugiem, paziņām un kolēģiem. Viesu vidū bija Latvijas vēstnieks Kanādā god. **Kaspars Ozoliņš**.

Šī bija īpaša diena arī LĀZA ilggadējam priekšsēdim **prof. Kasparam Tūteram**, jo par nozīmīgu ieguldījumu Latviešu ārstu un zobārstu apvienības darbībā un par pašai dziedzīgu un ilglaicīgu darbu medicīnā un izglītībā viņam tika pasniegts LĀZA *Atzinības raksts*. Kaspars Tūters bija ilgus gadus arī LĀZA Kanādas kopas vadītājs, bet no 1993. līdz 1997. gadam arī globālās LĀZA priekšsēdis. Viņa darbības laikā LĀZA skaisti svinēja savu 50 gadu jubileju Rīgā. Kaspars Tūters līdz pat 2023. gadam bija arī *Ojāra Veides fonda* vadītājs un vienmēr aktīvi darbojās LĀZA valdē līdz pat 2023. gadam, kad lēma vairāk laika veltīt sev, dabai un mākslai.

Bet LĀZA lokālo kopu veidošanās sākās 1949. gadā līdz ar ārstu izceļošanu no Vācijas uz jaunajām mītnes vietām. Visvairāk kolēģu devās uz ASV, viņu vidū arī LĀZA pirmais priekšsēdis **Dr. Kārlis Apinis**. Saziņa starp ārstiem pārtrūka, tomēr K. Apinā neatlaidība un milzu darbs, rakstot un aicinot atsaukties izklīdušos biedrus, vainagojās ar panākumiem, un

Latviešu Ārstu un Zobārstu Apvienība

The Latvian Medical and Dental Association

Visiem spēkiem veicināt veselības aprūpi un zinātnē iesaistīto studentu, rezidentu, ārstu un zobārstu izglītību un sadarbību.

jau 1958. gadā LĀZA bija 602 biedri, no tiem ASV – 430, Austrālijā – 45, Kanādā – 33, Latīņamerikā – 9, Anglijā – 15, Vācijā – 14, Zviedrijā – 50, Pakistānā – 6.

1958. gada 1. decembrī LĀZA biedri Kanādā bija arī Hugo Daugavietis – Ontārio; Herberts Goba, Saskačevana, Silvija Užans-Upīte – Toronto; Pēteris Bārdiņš – Toronto; Jāzeps Beldavs – Monreāla; Verena Akermanis – Hamiltona; Sigrida Liviņa Altraks dz. Frankenšteins – Toronto; Helene Zakis – Hamiltona; Žanis Auns – Ottava; Marta Elfrīda Salna dz. Puže – Toronto; Rolfs Šers – Gолdsborough; Antonija Tiltiņš-Sīpols – Ottava; Mirdza Tiltiņš – Sault Ste. Marie; Olafs Ulmanis – Edmontona; Eduards Upenieks – Toronto; Adolfs Mārtiņš Steins – Shelburne; Jānis Mauriņš – Monreāla; Berta Krašīņš – Ninette; Jānis Krūmiņš – St. Johns; Antons Kiors – Manitobas province; Aleksandrs Osītis – Regina; Alfreds Miltiņš – Canmore; Anna Lauks – Toronto. (Red. Atvainojos, ja šie dati nav pilnīgi, bet laika zobs ir darījis savu.)

Kad Kaspars Tūters ar savu sievu pēc septiņiem gadiem (1972-1979), ko pavadīja studējot un specializējoties psihiatrijā un psihoanalīzē Londonā, atgriezās Toronto, viņš atjaunoja savu līdzdarbību latviešu sabiedrībā un aktīvāk satikās ar latviešu ārstiem un zobārstiem, kad bija kādi sabiedriski sarīkojumi. Nekas formāli gan toreiz starp ārstiem un zobārstiem Kanādā vēl nebija organizēts, tāpēc par Kanādas LĀZA kopas tapšanas laiku var uzskatīt astoņdesmito gadu sākumu. Drīz vien **Kaspars Tūters** uzņēmās LĀZA Kanādas kopas vadītāja pienākumus.

LĀZA Kanādas kopas biedru vidū bija Paulis Cakuls, Laila Cakuls, Edvards Upenieks, Nina Černovskis, Kaspars Tūters, Ināra Bērziņš-Soutar, Andris Rubenis (no 1979. līdz 1986. gadam arī globālās LĀZA priekšsēdis), Ināra Ezers, Āris Šlesers. 1983. gadā LĀZA Kanādas kopas kasiere un biedrzīne bija **Dr. Gaida Roce** – zobārste Toronto, LĀZA Apkārtraksta redaktors bija **Pāvils Vasariņš** (1980-1986) – dermatologs Hamiltonā. 1982. gadā Kanādas kopā bija jau 82 biedri.

Viss LĀZA arhīvs ar biedru kartēm un LĀZA dokumentiem deviņdesmito gadu sākumā tika nodots P. Stradiņa Medicīnas vēstures muzejam (Rīgā) glabāšanā. Kaspars Tūters LĀZA materiālus personīgi nogādāja Rīgā. Arhīva materiālus ir papildinājuši arī LĀZA biedru individuālie devumi muzejam. Tā ir latviešu tautas vēsture, kuras izpēte un apzināšana gaida savu kārtu un darītājus.

Bet 4. jūlijā latviešu ārsti un zobārsti ir kopā Toronto, lai satiktos, lai atcerētos, lai domātu par nākotni.

Paldies šo svētku lektoriem: LĀZA priekšsēdim Dr. Jurim Lazovskim un LĀZA valdes locekļiem Dr. Atim Bārziņam un Dr. Larim Galejam par interesantajām sarunām! Paldies Dr. Ērikam Niedrītim, Prof. Ilmāra Lazovska Medicīnas fonda vadītājam, kas jau daudzus gadus ir LĀZA konferencēs namatēva lomā! Un īpašs paldies deju grupai *Dzirnas*, ko vada Agris Daņiļevičs, par īstu prieka devu! Lai skanīgas arī citas svētku dienas!

Kamena Kaidaka,

LĀZA biroja vadītāja Latvijā
Laikrakstam „Latvietis“

4.07.2024

Ceļojuma piezīmes Sibīrijā. 1941–1943

Izdota grāmata

Izdota grāmata „Ceļojuma piezīmes Sibīrijā. 1941–1943. Daumanta Birznieka zīmējumi ar Agritas Ozolas komentāriem“

TUKUMA MUZEJS 2024. gada 14. jūnijā, Komunistiskā genocīda upuru piemiņas dienā, Tukuma bibliotēkā Tukuma muzejs atvēris grāmata „Ceļojuma piezīmes Sibīrijā. 1941–1943. Daumanta Birznieka zīmējumi ar Agritas Ozolas komentāriem“. Grāmata sagatavota latviešu un angļu valodās.

1941. gada 14. jūnijā deportāciju norisi un traģisko cīņu par izdzīvošanu Sibīrijā dienasgrāmatas formā zīmējumos attēlojis 16 gadus vecs zēns Daumants Birznieks no Valdgales Talsu apkārtnē. Visā zīmējumu kladē, kas tagad glabājas Tukuma muzejā, deportēto kurzenieku pieredzējums ir dokumentēts ar lielu precizitāti, bieži vien norādot norises laiku, vietu un tās koordinātas.

Tukuma muzeja direktore, vēsturniece un deportāciju pētniece **Agrita Ozola**: „Grāmatā publicētie Daumanta Birznieka zīmējumi ir spilgta liecība par noziegumu pret cilvēci, kas īstenots pret Baltijas valstu iedzīvotājiem 20. gadsimta 40. gados un atstājis traģiskas pēdas vairākās paaudzēs. Izdevums iznāk laikā, kad Eiropas austrumos atkal notiek karadarbība un tūkstošiem bērnu ir deportēti nezināmā virzienā Krievijā. Grāmatas atvēršana notiek Komunistiskā genocīda upuru piemiņas dienā kā atgādinājums sabiedrībai, cik ļoti svarīgi tieši šobrīd sargāt mūsu valsts neatkarību, demokrātiskās vērtības un brīvības.“

Zīmējumu autors Daumants Birznieks (1925–2018) deportēts uz Sibīriju 1941. gada 14. jūnijā. Viņa tēvs Jānis Birznieks, Valdgales dzelzceļa stacijas priekšnieks, nonāca Vjatlagā. Viņš tika apsūdzēts par pretpadomju izteikumiem. Ņemot vērā aģentūras ziņojumus un viņa radniecību ar K. Ulmaņa valdības ministru Jāni Blumbergu, apsūdzība pieprasīja viņu sodīt ar nāves sodu. NKVD Sevišķā apspriede tomēr piesprieda tikai 8 gadus labošanas darbu noietnē. Daumants, viņa jaunākais brālis Teobalds un māte Baiba Katrīne ģimenes galvu pēdējo reizi redzēja dzelzceļa stacijā, kur ģimenes sadalīja. Vīriešus nošķīra un ieslodzīja stingri apsargātos vagonos ešelona galā.

Daumants bija 16 gadus vecs un tikko pabeidzis 8. klasi Talsu ģimnazijā. Aizturēšanas brīdī viņš iemeta somā piezīmju burtnīcu. Vaļās brīžos tapa zīmējumi, kas detalizēti atspoguļo 1941. gada 14. jūnija deportācijas norisi un Sibīrijas galējo ziemeļu apvidos noietināto latviešu dzīvi visā tās skaudrumā. Daumanta zīmējumi ietver daudzslāņainu un emocionāli spēcīgu vēstījumu par pieredzēto maršrutā: Valdgale–Stende–Tukums–Zilupe–Veļikije Luki–Bologoje–Bežecka–Ribinska–Jaroslavļa–Krasnojarska un par trim gadiem piespiedu

Tukuma muzeja direktore, Agrita Ozola grāmatas atvēršanas pasākumā.

nometinājuma vietās: Kazačinska–Turuhanska–Janovstana–Krasnojarska–Cerkovenska.

„Es ļoti mīļēju topogrāfiju – vairāk vilka uz to pusi, kartes zīmēt,“ savulaik stāstījis **Daumants Birznieks**. Dienasgrāmatā ir noietinājuma vietu zīmējumi, kam pat norādītas koordinātas. Daumants ir attēlojis ne tikai mājvietas, nodarbes un notikumus, bet arī zīmējis pārvietošanās maršrutu plānus un fikšējis pārtikas normas un ēdienkarti.

Daumants Birznieks, vēl savas dzīves laikā, savu zīmējumu burtnīcu uzdāvināja Tukuma muzejam. Ideja izdot zīmējumus radās pēc sadarbības ar franču producentu kompāniju „ETHAN PRODUCTION“. Režisore Debora Forada veido filmu *Bāreņu Odiseja* par bērnu likteņiem Otrā pasaules kara un pēckara gados un tajā ir iekļāvusi 15 Daumanta zīmējumus. Gatavojot informāciju filmai, vēsturniece un deportāciju pētniece Agrita Ozola aprakstīja katru zīmējuma lapu un sagatavoja arī informāciju par Daumanta likteņa biedriem, kas pieminēti viņa atmiņās, tostarp tukumnieci Veru Ābeli un Kārli Miķelšteinu un kandavnieka Voldemāra Eimaņa ģimeni.

Grāmatas izdošanai finansiālais atbalsts saņemts Kurzemes plānošanas reģiona īstenotās *Kurzemes kultūras programmas 2024* ietvaros Valsts kultūrkapitāla fonda mērķprogrammā *Latviešu vēsturisko zemju attīstības programma*.

***

Grāmatas tekstu autore Agrita

KURZEMES
PLĀNOŠANAS
REĢIŅONS

Latviešu
vēsturiskās
zemes

Ozola, dizainu sagatavojis Ģirts Bārenis, tekstu angļu valodā tulkojis Kārlis Streips, literāro rediģēšanu veikusi Liene Akmens, attēlus atlasījusi Anīta Neimane, Dace Kleinhofa un Dace Valdmane. Atbalstu sniedza konsultanti: Juris Berjoza un Ritvars Jansons. Projekta vadītāja Egita Volinska.

Papildinformācija

Tekstu autore: Agrita ozola
Izdevējs: Tukuma muzejs
Izdošanas gads: 2024
Iesējuma veids: cietie vāki
Lappušu skaits: 240 lpp
Izmērs: 148 x 210 mm
Svars (kg): 0,55
Valoda: latviešu un angļu

Grāmatu iespējams iegādāties Tukuma muzeja struktūrvienībās: Mākslas galerijā „Durvis“, Tukuma Pils tornī, Durbes pilī, Tukuma Mākslas muzejā, Tukuma Audēju darbnīcā, Džūkstes Pasaku muzejā, Pastariņa muzejā. Cena: 8,81 EUR.

Ja grāmatu ir vēlme saņemt pakomātā vai iegūt pārdošanā, lūgums sazināties: +37127843190 vai administracija@tukumamuzejs.lv

Ja vēlaties aicināt ar grāmatas prezentāciju piedalīties jūsu organizētā pasākumā, lūgums sazināties: agrita.ozola@tukumamuzejs.lv

Informāciju apkopojā:

**Tukuma muzeja
Komunikācijas nodaļa**

XV Latvijas amatierteātru svētkos Valkā

Vairāk nekā 2000 amatierteātru dalībnieku šovasar pulcēsies

Ar vērienīgu izrāžu un citu mākslas notikumu programmu no **9. līdz 11. augustam** Valkas pilsētā un novadā, Strenču pilsētā Valmieras novadā un Valgā norisināsies XV Latvijas amatierteātru svētki. Tajos pulcēsies **2123** dalībnieki, pārstāvējot **158** Latvijas un diasporas amatierteātrus. Latvijas Nacionālais kultūras centrs svētku laikā pasniegs teātra zinātnieces Līvijas Akurāteres vārdā nosaukto amatierteātru izcilības balvu.

Latvijas amatierteātru svētki, līdz šim zināmi kā salidojums, ir valstī nozīmīgākais amatierteātru kopienas saiets, kas notiek reizi piecos gados. Latvijas Nacionālā kultūras centra amatierteātru nozares eksperts **Jurgis Spulenieks**: „Ar ko jums asociējas amatierteātri? Man – ar nerimstošu entuziasmu, drosmi kāpt uz skatuves un spēju aizkustināt vai smidzināt skatītājus. Vārdu sakot, tā ir pamatīga serotonīna jeb „laimes hormona“ deva gan teātra spēlētājiem, gan skatītājiem. Tādēļ tiksimies, iespējams, laimīgākajos šīs vasaras svētkos! Amatierteātru kopā sanākšana vēlreiz atgādina, cik ļoti Latvijā mīl teātri, un apliecinās teātra spēles tradīcijas ilgtspēju un pieejamību ikvienam.“

Sajā reizē kuplo amatierteātru saimi un ikvienu teātra mīļotāju savās mājās uzņems Valkas novada pašvaldība. „Mums, valcēniešiem, šie svētki nozīmē iespēju sarīkot kopā sanākšanu, lai svinētu, demonstrētu, godinātu, pielūgtu, atcerētos un socializētos,“ teic XV Latvijas amatierteātru svētku mākslinieciskais vadītājs, režisors **Aivars Ikšelis**. „Ar moto „Ceļa tālāk nav, bet jāiet uz priekšu. (Savs) CEĻŠ“ svētkos apliecināsim garīguma vērtības un teātra aicinājumu, caur skatuvisko tēlu likteņiem atklājot cilvēka dvēseles diženumu.“

Trīs dienu garumā interesentiem tiks piedāvātas **45** dažādu žanru izrādes, kas atzinīgi novērtētas amatierte-

ātru iestudējumu skatēs pēdējos piecos gados. Izrāžu spēles telpas atradīsies dažādās vietās Valkas pilsētā un novadā, Valmieras novada Strenču pilsētā un Valgā.

Piektdien, 9. augustā, amatierteātri tiks svinīgi sagaidīti Valkas–Valgas Dvīņu pilsētā, kur būs izvietots unikāls, no 322 amatierteātru iesūtītām izrāžu tēpu audekla strēmēlēm noausts Latvijas amatierteātru „DNS kods“ 15 metru garumā. Apjomīgo darbu paveikušas Valkas pilsētas Kultūras nama Tautas lietišķās mākslas studijas „Saulīte“ audējas. Vakarā Valkas brīvības estrādē notiks svētku atklāšanas pasākums – koncertteiksmas „Pedele. Citāds ceļš!“ ar Jaunā Rīgas teātra aktiera **Andra Keiša**, bungu un dūdu grupas „Auļi“, Saulkrastu jauktā kora „Anima“ un Valkas Jāņa Cimzes ģimnāzijas deju kolektīva „Vendīgs“ piedalīšanos. Koncertteiksmas režisors – **Juris Jonelis**.

Svētkos gaidāmi dažādi notikumi, to vidū: teātru karogu godināšanas pasākums un izrāžu tēpu zibakcija, Ogres Teātra studijas dzejas uzvedums „Uz vienas stīgas. A una corda“ ar Līvijas Akurāteres dzeju, iespēja aplūkot teātra mākslai veltītas izstādes, viena no tām – „Latviešu pagaidu

Nacionālais teātris Valkā. 1918“ – būs skatāma Valkas novadpētniecības muzeja Izstāžu zālē.

Latvijas Nacionālais kultūras centrs jau otro reizi svētku laikā pasniegs teātra kritiķes un zinātnieces **Līvijas Akurāteres (1925–2017)** vārdā nosaukto amatierteātru izcilības balvu par sevišķiem nopelniem un/vai būtisku ieguldījumu sava novada vai pilsētas kultūrvides veidošanā un uzturēšanā. Svētku noslēgumā, **svētdien, 11. augustā**, uz teātra dziesmu kopīgu dziedāšanu Valkas estrādē aicinās Latvijas Nacionālā teātra aktieri **Egils Melbārdis**, **Ainārs Ančevskis**, **Anna Klēvere** un komponists **Valdis Zilveris**.

XV Latvijas amatierteātru svētku programma pieejama LNKC tīmekļvietnē. (<https://www.lnkc.gov.lv/lv/jaunums/vairak-neka-2000-amatierteatru-dalibnieku-sovasarpulcesies-xv-latvijas-amatierteatru-svetkos-valka>)

Par svētku maksas pasākumiem un iespēju iegādāties biļetes rīkotāji informēs tuvākajā laikā. Reģistrētajiem svētku dalībniekiem pasākumos ieeja būs bez maksas.

Lana Kazlauskiena,
Latvijas Nacionālais kultūras centrs
Sabiedrisko attiecību speciāliste

Amatierteātru sanākšana Alūksnē 2019. gadā.

Lielvārdes Tautas teātris.

FOTO Lana Kazlauskiena

FOTO Mārcis Gaujietis

Smilšu Pēteris vai Ādams?*Turpinājums no 2. lpp.*

domu: *Šoreiz tas vēl neesmu es – kāds prieks!*

Kur tik nav atrodami prieka hormoni – pat kapos!

Un tā, atcerēsimies Pastēra Institūta zinātnieku atklājumu, ka visas cilvēka ķermeņa daļas, orgāni un šūnas nemirst vienlaicīgi. Secinājums ir tāds, ka pastāv atšķirības, atkarībā no valsts, tās atrašanās vietas, klimata un pat laikmeta.

Kādu secību tad pētnieki piefiksējuši?
Aptuveni šādu:

00.00 „Oficiālā“ konstatēšana

Pēc filmās redzētām ainām tā saistās ar nepārtrauktu pīkstien monitorā un līmenisku elektrokardiogrammas līniju. Istenībā kritēriji attīstījušies atkarībā no tā, kāda aparatūra bijusi ārstu rīcībā. XX gs. sākumā tie varēja noteikt nāves iestāšanos, pieliekot pie mutes spogulīti. Un – nesataustot pulsu. Kopš 1968. gada ņem vērā arī smadzeņu nāvi – mediķi veic testu sēriju, pārbaudot refleksus: sāpju, acs zīlītes saraušanos, reaģējot uz gaismu u.c. Ja pacients atbild, tas nozīmē, ka tas ir komā, un smadzeņu stumbrs (dzīvībai svarīgo refleksu vieta) ir neskarts. Pretējā gadījumā Indijā un Lielbritānijā pasludināja nāves iestāšanos, Francijā ne, jo tur likums paredzēja pārbaudīt apziņas un emociju centru, vai arī tas nav aktīvs, tātad pievienoja pārlūkošanu ar angiogrāfu, kas palīdz noteikt, vai asinis smadzenēs riņķo vai ne. Pat ar divām elektroencefalogrammām ar 4 stundu starplaiku, lai saprastu, vai ir kāda elektriskā aktivitāte.

00.30 Orgāni nestrādā

Nieres, aizkuņģa dziedzeris un aknas pārstāj funkcionēt apmēram pusstundas laikā, tos sagrauj pašu fermentu un enzīmu sekrēcija. Ja pacients piekritis orgānu ziedošanai un atstājis šādus norādījumus, tos darbina mākslīgi. Transplantēšanai ir svarīga ik stunda. Tos izņem un ievieto hermētiski noslēgtā ledus kamerā. Sirds ir jāpārstāda 3–4 stundu laikā, plaušas – 6 līdz 8, aknas – 24, niere – 36. Franči tajā gadā saskaitījuši 1630 donorus... un 16 371 orgānu gaidītāju.

06.00 Ķermenis sastingst

Pacients ir *atslēgts* no aparatūras, miesa atdziest līdz 24°. Apmēram 6 stundas pēc nāves muskuļi spontāni saraujas, jo šūnās atbrīvojas kalcījs, stingums izplatās virzienā no augšas uz leju. Tā turpinās 24 stundas, bet līdz 36. stundai tas izzūd. Gadās nelaiķi ar *zosādu*, jo saraujas muskuļi, kas balsta matiņus. Āda zaudē mitrumu un savelkas, acs baltumā parādās melns traips.

Diena plus divas – sākas trūdēšana

Vairojas baktērijas, kas atrodas zarnās, tās pārņem arī asinsvadus, vēders uzpūšas, mikrobi izdala slāpekli, oglekļa dioksīdu un amonjaku. Taču ir apstākļi, kad šie procesi apstājas – atkarībā no gaisa sausuma. Tad notiek mumificēšanās. Līdzīgi ir aukstumā.

17 dienas – dažas šūnas vēl dzīvas

Par spīti baktēriju uzbrukumiem, dzīvības pazīmes vēl saglabājas – tieši tās atklāja Pastēra Institūtā. „*Muskuļu šūnas darbojas normāli, atjaunojot šķiedras, tikai samazinājušas savu vielmaiņu līdz minimumam, itin kā ziemojot,*” stāsta pētnieks. Tas ir daudzsološs secinājums, jo tās pēc izņemšanas un reanimācijas var pielietot terapeitiskiem mērķiem.

30 dienas – parādās skelets

Šie procesi ir diezgan izsmeļoši rādīti televīzijas kanālā *Discovery*, filmās par amerikāņu antropologa Bila Basa eksperimentiem viņa brīvdabas *fermā* Tenesī, kur viņš pētīja kukaiņu, mitruma un citu faktoru iedarbību. Zārkā nelaiķis top par skeletu aptuveni desmit gados, bet tuksneša smiltīs – pat vairākos gadsimtos!

2 gadi – sabiršana pīšļos

Skelets lēni turpina sairšanu. Zem kļajas debess tas notiek divu vai trīs gadu laikā. Bet – ir arī lieliski saglabājušies (kaut vai *Ardi* – vecākais atrastais cilvēka skelets, kuram ir 4,4 miljoni gadu).

Ārpusķermeņa pieredzes

Doktors Žans-Pjērs Žurdāns, kurš vada starptautiskās asociācijas *International Association for Near Death Studies* (nāves tuvuma pētīšanai) apliecina, ka jau divdesmit piecus gadus krājot pacientu liecības. Tie, kas pieredzējuši sirds apstāšanos, negadījumu, vispārējo narkozi, bieži stāstījuši par *ārpusķermeņa pieredzi*, ieiešanu tunelī un žilbinošu gaismu, tāpat par lielisku pašsajūtu – visu jau dzirdēto repertuāru. Ir zinātnieki, kuri to visu skaidro ar nervu traucējumiem, kad smadzenēm trūkst skābekļa. Un vēl, ka sāpju šoks izraisa smadzenēs endorfīnu sekrēciju – tie ir tuvi morfīniem, tāpēc rada svētlaimes izjūtu. Tomēr cilvēki neattēlo tuneli kā tādu, bet drīzāk *pāriešanu*, ātruma sajūtu, virzību uz gaismu, kas izstarojusi mīlestību, drīzāk uztveramu nekā redzamu, tātad par redzes halucinācijām diez vai ir runa. Tāpēc līdz šim neviena teorija nav varējusi šo parādību izskaidrot.

* * *

„*Pieņemt nāvi vai ne – tas vispirms atkarīgs no sajūtas, vai dzīve bijusi piepildīta.*“ Dr. Kristiāns Galopēns. „*Manifests vecumam un dzīvei*“

Tuvums mūža beigām vienmēr

nozīmē kopsavilkumu, ielūkojoties pagātnē. Interesanti, ka bērni līdz 5 gadu vecumam neuztver galu kā kaut ko neatsaucamu. To spēj saprast tikai pēc 6–8 gadu sasniegšanas. Un pat tad šis jēdziens paliek gana izplūdis.

Psihologi zina sacīt, ka esot atšķirības arī vīriešu un sieviešu attieksmē pret nāvi. Kopumā dzīvības devējam ir lielāka pieredze saskarē ar *pārejām* – liecina franču psiholoģe, un viņas vieglāk ļauj pārciest. Tāpat labāk sagatavoti ir cilvēki, kas pazīst kādas garīgās prakses vai reliģiju.

Bieži slimnieki vēlas nomirt mājās, lai gan tur parasti nav iespējas pienācīgi atvieglot sāpes. Francijā tā aizejot 26,8% nelaiķu. Savādā kārtā arī slimnīcā daudzviet nāve ir tabu. Turklāt bēdīgā kārtā 75% pacientu tur nomirst bez tuvinieku klātbūtnes. Tie bieži grib dzirdēt mierinājuma vārdus, just kādu fizisko saskarsmu.

„*Slimniekiem ir nepieciešams apjaust, ka viņi joprojām ir „dzīvo klubīņa” biedri.*“ Dāvids Servāns-Šeibers, „*Atvadīties var vairākreiz*“.

Aprūpes centri ir dzīvo, ne mirušo uzturēšanās vietas. Lielākoties.

Ceremonijas – zāles pret izmisumu

Rietumu sabiedrība pēdējā laikā ir ar noslieci uz laicīgajām ceremonijām, lai gan gadu simteņiem šīs norises ir noteikusi baznīca. Pie mums notiek pretēji – atšķirīgās vēstures dēļ.

„*Cilvēki cenšas atbrīvot pāriešanu viņpusē no dramatisma*“ – tā šīs ievirzes skaidro franču filozofs Pjērs de Koss. „*Taču rituāli vienmēr ir vajadzīgi – lai pārciestu sēras.*“

Nelaiķu vāķēšana mājās vairs neattieks. Tanatoloģe (nāves pētniece) Marija- Frederika Bakē raksta, ka šī prakse palīdzējusi mirušā tuviniekiem publiski izpaust savas jūtas. Rituāli iezīmējuši robežu pārejai no dzīvo pasaules uz to otro valstību.

45% franču vēlas laicīgu ceremoniju, 38% – reliģisku. Agrāk šajā valstī pat nebija tādas profesijas – izvadītāja un bērū runu teicēja. Anglijā un Amerikā gan tāda bija jau sen, tāpat kā pie mums. Līdzīgi ir ar kremāciju – Francijā to grib 53%, tikai galvaspilsētā vēl esot 45% (pagājušajā gadsimtā kremēja tikai 1% no nelaiķiem). Pelnus pēc tam izkaisa vai ievieto kolumbārijā – izdaudzīnātājā Pērlašēza kapsētā tas ir īpaši ievērojams, lepodamies, piemēram, ar urnu, kurā atrodas Marijas Kallasas pīšļi. Glabāt šo trauku mājās vai izbērt tā saturu publiskās vietās (parkos) liedz likums. Pie mums, šķiet, to var darīt, kur un kas vien vēlas. Franči aizlieguši arī *jocīgos* zārkus ģitāras vai vīna pudeles formā – tādi esot sacēlušī veselu sašutumu vētru Anglijā, lai gan... varbūt pudeļšķirstu kāds tiešām būtu pelnījis. Iecere laikam bijusi padarīt aiziešanu jautrāku, apmēram, tāpat

Turpinājums 15. lpp.

Putnu un saksofona sadarbība

Aigara Raumaņa koncerts Ilē

Vai pazīstiet saksofonistu **Aigaru Raumanis**? Šovasar man bija iespēja dzirdēt viņa solo koncertu, un tas radīja dubultīgu prieku, jo iepazīnos ar jauku, iespaidīgu mūziķi un komponistu, un tas viss notika atjaunotajā **Īles baznīcā**, ko arī izmanto kā iespaidīgu koncerttelpu.

Bija saulains vakars, kad devos uz Īli caur sarkanām, lillā un apzeltītām pļāvām, kuras iespaidīgi ierāmēja zaļie meži, kuri paši mirdzēja visvisādos zaļos toņos. Garas ēnas jau sāka pārklāt laukus, kad ieradāties pie staltas,

Īles baznīca 2022. gada 18. maijā.

Īles baznīca 2024. gada vasarā.

baltas baznīcas. Kā gan šī ēka ir mainījies pēdējos gados! Bija reiz nolaista baznīca, kas daudz bija cietusi savā garā mūžā. Tagad tā cēli atkal gaida, kad ieradīsies ne tikai draudze, bet arī koncertu apmeklētāji. Ja agrāk lietus un vējš sagaidīja apmeklētājus baznīcas iekšpusē, tagad – jumts, jauni logi, grīdas cieši aizsargā visus, un altāris ir atkal savā vietā. Apbrīnojumi, ko gan var veikt samērā īsā laikā, kad vairāki cilvēki un organizācijas pieliek roku un uzņemas palīdzēt savest ēku kārtībā; nu labāk būtu teikt – izcilā kārtībā!

Bet šis nav tikai stāsts par baznīcu, bet arī par aizraujošu koncertu. **Aigars Raumanis** pilnu baznīcu ar apmeklētājiem spēja iesaistīt savā muzikālajā meditācijā, kur saksofons sadarbojas ar putnu balsīm. Viņš ir uzņēmies spēlēt Filipa Glāsa (Philip Glass) *13 Melodijas solo saksofonam* (1995). Mūzika vibrē pa visu baznīcu, saksofonists kustās unisonā ar mūziku saliedēts pilnībā ar savu instrumentu – dziļais notis dod vietu valdzinošām, smalkām variācijām, putnu balsis vijās kopā ar mūziku. Taču tas nav tikai akadēmisks priekšnesums; Aigars spēlē ļoti plūstoši, ar emocionālu rezonansi ne tikai intelektuālu skaidrību.

No baznīcas lēnām atvadās saules stari, un gaismu sagādā sveces. Tad uz īsu laiku satumst ārā debesis, vasaras

lietus piedod savu ritmu koncertam, un debesis norūcās. Bet tas jau tikai uz īsu laiku, un tad āra ir arī dzirdamas putnu balsis, debesis paliek gaišākas, un liriskas skaņas izplūst no saksofona. Kad koncerts beidzās, klausītāji sajūsma aplaudē, lēnītēm atstāj baznīcu, jo koncerts ir atstājis tādu maģisku iespaidu, un smaidīgi dodas mājup.

Bez šaubām, Aigara Rausmaņa koncerts ir iedvesmojis klausītājus; reti kurš piedzīvo tik apdāvinātu saksofona izpildījumu, bet arī koncerta telpa atstāj savu iespaidu. Kā Aigars pats teica, telpai pašai ir sava atmosfēra.

Jā, daudz ir panākts. Ir prieks redzēt, ka baznīca kalpo ne tikai draudzei, bet arī kā izcila telpa intīmiem akustiskiem koncertiem. Dabīgi, vēl jau ir darbi pa-

Aigars Raumanis.

Aigars Raumanis.

likuši. Sakristeja nav atjaunota, tornis nav, un ja negrib, ka baznīcas apmeklētāji iegrimst ziemas dubļos, tad āra jau arī vajaga piestrādāt.

Tātad, ja jums ir iespēja palīdzēt ne tikai baznīcas draudzei, bet arī atbalstīt Latvijas māksliniekus (Piemirsu minēt, ka Aigars ir ieņēmis pirmo vietu vairākos konkursos Eiropā un ir 27 gadus vecs.), tad variet to darīt šeit:

Īles luterāņu baznīcas fonds

Reģ. nr. 40008312119

LV34UNLA0055002844303

Mērķis – Īles baznīcas atjaunošana

Ilona Brūvere

Laikrakstam „Latvietis“

Īles
luterāņu
baznīcas
fonds

Uz naksnīgās debess fona

Mācītāja Raimonda Sokolovska pārdomas

Pasaules NLO Dienu (World UFO Day) atzīmē katru gadu 2. jūlijā kopš 2001. gada. Tā ir arī gadadiena varbūtējam NLO kontakam Rosvelā (Roswell, ASV) 1947. gadā. Tai nolūks ir pieredzes un informācijas apmaiņa starp interesentiem, kā arī debess juma vērošana. Mans raksts „Uz naksnīgās debess fona“ ir veltījums šai tēmai vispārīgi. Tajā esmu centies pārdomāt šo jautājumu kopā ar jums, cienījamo lasītāj: vai Universā esam daudzi?

Cik grandioza ir naksnīgā debess velve! Cik krāšņi zvaigžņu lauki lejas uz visām pusēm, un jau *tepat* – mūsu milzīgajā Piena Ceļa galaktikā!

Un kāda dzirkstoša krāsu gamma paveras, kad ielūkojas caur teleskopa lēcām Kosmosa dziļēs! Cik noslēpumaini dūmakaini un ar zvaigžņu putekļiem apklājas tuvāki un tālāki reģioni redzamajā Izplatījumā! Kā Magelāna Mākoņi (*Nubeulae Magellani, lat*) – divas neregulāras rūķu galaktikas (*dwarf galaxies*), kas labi redzamas Dienvidu zvaigžņu puslodē, – tie ir Lokālās Zvaigžņu Grupas locekļi, spirālveida galaktikas, kas apriņķo mūsu Piena Ceļa galaktikai. Un Andromēda (M31) – mūsu tuvākais kaimiņš galaktika, kas atrodas Andromēdas zvaigznājā, un pie naksnīgā debess juma ir otra spožākā zvaigžņu kopa aiz Plejādes!... Vai visu to krāšņumu un eleganto izdomu, ar kādu tas viss ir ticis Radīts – vai to var izteikt tēlotājmākslā, mūzikā, un zinātnē – kā astronomijā? Tai ir veltītas ļaužu domas un sajūsma uz Zemes visos laikos, un visu tautu dzejnieki un mākslinieki ir centušies izteikt savos darbos kaut kriptatiņu, arī astronomi un pētnieki runādami savā *valodā*, un katrs Zemes iemītnieks, kas paceļ savas acis uz šo Dieva Radības Kosmosa bezgalīgo lauku, kurā, tā sakot, peld Visums... Un atcerēsimies – ar Hubble teleskopu, kurš riņķo orbītā ap Zemi kopš 1990. gada – redzamo galaktiku daudzums vien jau pārsniedz 500 biljonu! Un katrā atrodas vairāk kā 350 biljonu saulīšu sistēmu ar savām planētām!... Tur – milzīgā Izplatījuma pašā centrā – LAIKS ir apturēts. Tur *dus Hronoss*...

Vai esam daudzi?

Saskaņā ar publikācijām, un – jo īpaši sākot ar XXI gadsimtu – konvencionālās zinātnes populārie viedokļi sliecas šai virzienā: *Visums ir pārāk milzīgs, lai tur būtu tikai mēs uz Zemes*. Gribas teikt – šāda pieeja katram interesentam ļauj nopietni apsvērt ārpuszemes intelekta eksistenci. Šai virzienā viedokli atrodam arī reliģiskā plūsmā, kas dibināta caur sludinātāju Džozefu Smitu (Joseph Smith). Tādu ir izteicis arī priesteris Korado Balduči (padre Corrado Balduchi), nākdams uz itāļu TV daudzās reizes. To pauž arī mācītājs Džeimss Gillilands (James Gilliland) – *Sanktuārija* vadītājs pie *Foreļu ezera, Mt. Adams* kalna pakājē (ASV), kur atrodas viņa rančo, ar savām un savu viesu pieredzēm (skat. rakstu *Orions, Jauns starts* LL Nr. 733).

To atgādina arī Matīss Barkovskis – *Latvijas Lepnums 2008*, kurš praktizē *komunikāciju ar debesīm* savos *channelinga* semināros Rīgā, Liepājā, Cēsīs un Kuldīgā, šai nodarbei apmācīdams interesentus. Kā arī daudzi Latvijā un var teikt visā pasaulē. (*skat.ref.*)

Vai skaties debesis?

Kam šī tēma interesē, var iesākt ar *mazumiņu*, un proti, paraudzīties naksnīgajā velvē, lai pavērotu ar neapbruņotu aci tur labi saskatāmo dzīvo satiksmi. Ja nu izdodas ieraudzīt ko neparastu?...

Kad 2016. gadā Sidnejā ar prezentāciju viesojās mācītājs Džeimss Gillilands (James Gilliland) no ASV, man bija izdevība piedalīties šādā *lauka nodarbībā*. Tā sastāvēja no trim daļām, no kurām apmeklēju divas – lekciju (*presentation*) un lauka nodarbību (*skywatch*). Trešā bija meditācija ar komunikācijas treniņu.

Lai vērotu jebkurus lidaparātus uz naksnīgās debess fona – ir mazliet jāpierod. Vislabāk to darīt okeāna krastā, kur ir labi redzama skaidra zvaigžņota debess, ko netraucē pilsētas ugunu fons. Tur var iekārtoties ērti – atgāzamā krēslā, un interesentu grupas kompānijā. Jo tā var vieglāk novērot visas debess puses vienlaicīgi, lai neko nepalaistu garām. Tad, ja uzrodas kāds augstu lidojošais agregāts, ar izsauieniem tiek pievērsta grupas uzmanība debesu sektoram.

Var uzreiz labi atpazīt lidmašīnas un helikopterus pēc to signālugunīm. Tāpat mākslīgos satelītus, pēc konstantā lidojuma taisnās līnijas un vienmērīgā spožuma. Var labi atpazīt minimeteorītus, pēc lejup virzības, milzīgā ātruma, taisnās līnijas un sadegšanas atmosfēras biežajos slāņos. Savukārt, – *nezināmos* objektus – spriežot pēc zaļās, rozā un zilās krāsas – no vienas puses, un trajektorijas zig-zag kustībām 90° un reizēm 180° leņķos, kas notiek lielā augstumā, milzīgā ātrumā un zibenīgi – no otras puses, kā arī visa objekta pulsācijas četras piecas reizes virs sākotnējiem apmēriem spožumā, tos viegli atšķirt un nevar sajaukt ne ar satelītiem, ne lidmašīnām, ne minimeteorītiem. Ja nu vienīgi – gaisa baloni?... Vai droni?...Hm...

Viņus var ar labu grību novērot lidojumā virs Zemes – stratosfēras un termosfēras augstumos (20 km – 400km), praktiski katru nakti. Un vecākie drau-

FOTO R.S. & AI Imagine

„Es nāku ar mieru.“

des locekļi man ir teikuši, ka tos redzējuši jau bērnībā – labu laiku pirms sputniku vai satelītu palaišanas. Ar zināmu pacietību un ar neapbruņotu aci principā katrs var tos ieraudzīt. Tiem piemīt mērķtiecīga kustība – no horizonta līdz horizontam. Tie dažreiz virzās formācijā pa trim, kā redzams arī piemēram no Meksikas patruļlidmašīnas uzņemtajā video, kas skatāms uz *Youtube*.

Uzraksts nav salasāms

Saskaņā ar publikācijām (*skat.ref.*), pētniecisko grupu sastāvā mēdz būt arī ex-piloti un citi tehnisku profesiju pārstāvji, kas apstiprina redzētā neizprotamību. *Griežas* video aparāts un attēls ir vēlāk aplūkojams uz ekrāna. Bet foto/video uzņēmums tālu atpaliel no vizuālā iespaida dabā. Būtu vajadzīga izcila teleskopiskā aparatūra, ņemot vērā ievērojamo attālumu, lai sasniegtu vajadzīgo kvalitāti. Taču tam, kurš pats to ir redzējis – nekas tāds nav vajadzīgs. „*I know what I saw*“ – tā saucas populārzinātniskā filma – viena no daudzajām par šo tēmu.

Tomēr jāteic, vai pareizāk gan nebūtu sacīt – *mēs nezīnām kas tas ir*, jo visbiežāk vērojums ir ļāvis konstatēt *kas tas nav?* Un taču – šiem objektiem virsū nav lasāms uzraksts *kas viņš ir!* Lai nu kā, atskaitot tās iespējas, kas mums šodien ir plaši pazīstamas – atliek secināt: tas agregāts nav ražots uz Zemes. Bet tur tas lido. Bet tas nav mūsu. Bet tur viņš ir. Tātad, tas ir ražots kaut kur citur. Tieši jau to arī pēc definīcijas izsaka jēdziens – *nezināmais objekts*. Vienā vakarā saskaitījām tādus līdz desmit.

Turpinājums 14. lpp.

Baltijas Mežtakas brišana #4

Posms Kandava-Sabile

Latvija ir paradoksu pilna zeme. Piemēram, kā lai paskaidro to, ka mums ir tikai nedaudz kalnu, toties esam bagāti ar greznām ielejām? Necerot rast atbildi uz šo dzenbudisma cienīgo mīklu, mēs nesēn devāmies pārgājienā pa vienu no skaistākajām no mīnētajām zemes rievām – pa Abavas senleju.

Tas notika jūnija vidū, ceturtdienā. Laumai kā pedagogai sācies brīvlaiks, savukārt man kā pašnodarbinātajam bija vajadzīga atelpa no darbiem. Tā kā manas dzimtas lauki atrodas netālu no Sabiles, esmu daudzreiz mērojis ceļu uz šo skaisto pusi, bet pārgājiens sola arī man jaunus atklājumus.

Ieradāmies Kandavā ap plkst. 8.30, un nolikām mašīnu pie Bruņinieku pilskalna. No reiz varenā Ordeņa cietokšņa ir palicis pāri tikai fragments (toties blakus ir novietots labs mūsdienu vēsturnieku darināts makets), bet, skatot Kandavas līkločainās bruģētās ielas, smeldzīgi tuva ieskanas pagātnes balss.

Pateicoties siltajam pavasarim un dāsnām lietus gāzēm, šogad viss zied un plaukst ar košu vērienu. Jau mazpilsētas nomales dārziņos un tīrumos priecē skatu pilna gamma jānuzāļu – margrietiņas, madaras, sarkanais aboliņš un pat orhidejas, bet meža zemenītes un korintes var baudīt pilnām saujām. Un pēc dažiem kilometriem, sekojot Mežtakas bultai un pagriezušies pa kreisi mežā iekšā, arī redzam, ka lazdu rieksti un mežabolīši jau briest.

Nonākam līdz ceļa orientierim – Zvejnieku tilts. Šis dzelzsbetona infrastruktūras objekts prasa pamatīgu remontu, bet lai gājējs pārklūtu Abavai, nav ne vainas. (Šī būs pirmā no četrām reizēm, kad šodien šķērsosim šo upi.) Un apsēdušies tilta malā iemalkot tēju, pamanām niedrēs aktīvi atpūšoties kādu makšķernieku – tilta nosaukums acīmredzami nav samelots.

Dodamies tālāk, aizklīstot līdz Velnakmenim. Šādi neblabajam pa godu nosaukti veidojumi ir bieži sastopami Latvijā. Varbūt tam ir pragmatisks paskaidrojums – zemnieks, ieraugot šādu milzi klajumā, kurš ar senču tehnoloģijām nekādīgi nebūtu kustināms, sulīgi izsaucās „Ak tu velns!“...

Mums šajā vietniņā sāk līt uz galvas lietus, un steidzamies uzmaukt līdzpaņemtos pončo. Bet tas ir pārejošs, un

FOTO Lauma Liepiņa

Meža zemenītes.

Kandavas Bruņinieku pilskalns.

FOTO Filipis Birzulis

drīz varam atkal novilkt plastmasas virskārtu. Visumā, laiks ir vasarīgi burvīgs.

Mēs būtu pelnījuši pusdienas, un šodien mūs sagaida kaut kas īpašs. Apmēram pusceļā starp Kandavu un Sabili nedaudz noejam no trases, atkal jau šķērsojam Abavu – šoreiz pa pamatīgu tiltu un nonākam Plostkrogā. Šī ceļotāju iemīļotā ēstuve atrodas 17. gs. krodziņā, gleznainā upes krastā. Oficiante ir ļoti laipna, un, neraugoties uz to, ka tūliņ uzkritīs uz galvas iepriekš pieteikusies grupa ar 40 cilvēkiem, viņa un šefpavārs mums sagādā gardas zupas „ēdamās“ bļodās, ar pašceptu maizi un pašgatavotu pesto. Karaliska maltīte.

Atvadāmies priecīgiem vēderiem un atkal forsējam Abavu. Tālāk ceļš ved pāri vēl divām nelielām upītēm – Amulu un Imulu. Nonākam pie kalniņa ar skandināvisku nosaukumu Zviedru cepure. Leģenda vēsta, ka te ir apbedīts zviedru karavadonis un viņa sieva, kuriem pa godu ir iestādīti liepa un ozols.

Te ir ierīkota slēpošanas trase, un, kaut pacēlāji, protams, šobrīd stāv rāmi, bistro darbojas visu gadu. Mums tomēr ir citas izklaides. Ieraugot kuplas audzes ar vīgriezēm, Lauma izvelk no mugursomas plastmasas maišīņu un savāc šos aromātiskos ziedus tējai. Ne velti kāds ir teicis, ka latvietim pļava ir aptieka, jo vīgriezes noder saaukstēšanās un gripas ārstēšanai, un arī kā maigas un saldās vakara miegazāles.

Nu jau esam gandrīz galā un šodien pēdējo reizi šķērsojam Abavu. Paveras skaists skats uz Sabili – ne tikai smuks, bet interesants Kurzemes miests. Daudzi zina, ka te atrodas

Turpinājums 13. lpp.

Lauma uz Zvejnieku tilta pāri Abavai.

Labības lauks.

FOTO Filipis Birzulis

Modernā džeza grupa „LUPA“ izdod jaunu videoklipu

Un izziņo vasaras koncertus

2023. gada Lielās mūzikas balvas nominanti, modernā džeza grupa LUPA, publisko videoklipu skaņdarbam *Kastanis* no mūzikas ap-

skatnieku un klausītāju atzinīgi novērtētās plates *Koki // Sketches Of Trees*, kas saņēma Latvijas mūzikas ierakstu gada balvu *Zelta Mikrofons 2023* kā labākais džeza mūzikas albums, kā arī izziņo šīs vasaras koncertus.

„Šajā videoklipā attēloju divu pasaulu sadursmi. Nolemtas, distopiskas un futuristiskas pasaules, kurai liegta dabas klātbūtne sadursmi ar organisku un dabas pārņemtu vidi. Kā teicis Boldērs – cilvēks staigā pa simbolu mežiem - un šajā pasaulē zīmes ir visuresošas. Džeza ir māksla, ko es uzskatu par mūžīgu, tāpat kā gadsimtu vecie koki, kas mūs ieskauj. Pat ja albums izdots pirms kāda laika, es joprojām uzskatu, ka tas ir aktuāls - kā koks, kas katru gadu uzzied no jauna,“ par savu videoklipu stāsta Latvijā dzīvojošais franču režisors **Teo Poncets (Theo Poncet)**.

Saite uz video klipu: <https://www.youtube.com/watch?v=jVZ02YwBQP0>

Dāvis Jurka, grupas LUPA saksofonists: „Režisors Teo, kurš ir arī grupas „LUPA“ fans, ir radījis video versiju skaņdarbam „Kastanis“. Tas ir pilnīgi sveigs skatījums, neietekmējoties no mūsu versijas par to, kā tas varētu izskatīties, bet vizualizējot savas sajūtas un asociācijas, kas radušās klausoties mūsu mūziku. Esam

pagodināti un domājam, ka tas arī ir viens no instrumentālās mūzikas pamatmērķiem – tā ļauj katram fantazēt un iztēloties, kāds tad ir konkrētā skaņdarba vēstījums.“

Grupa „LUPA“ šovasar uzstāsies

- 4.07. „M/Darbnīca“ Rīgā, Terases skatuve festivāla „JAZZ after JAZZ“ ietvaros;
- 25.07. Kalnciema kvartāls Rīgā; grupas „LUPA“ koncerts;
- 01.08. Madona, grupas „LUPA“ koncerts;
- 14.08. K.K. fon Stricka villa Rīgā, grupas „LUPA“ koncerts;
- 31.08. „Šķūņa skaņas“ Alūksnē, grupas „LUPA“ koncerts.

Vairāk informācijas: grupalupa.com

***

Instrumentālajā, elektroniskajā un analogajā modern fusion grupā LUPA, dibināta 2016. gadā, apvienojušies četri no labākajiem Latvijas džeza un laikmetīgās mūzikas māksliniekiem: Dāvis Jurka – alta saksofons, „Erica Synth“ – efekti; Ritvars Garoza – sintezatori un „Fender Rhodes“, Valters

FOTO Loreta Medne

Modernā džeza grupa „LUPA“.

Sprūdzs – basģitāra; Andris Buiķis – bungas, „Tempest“ – analogā bungmašīna.

Mareks Ameriks,
Izdevniecības „Jersika Records“ vadītājs, jersika.records@gmail.com

Baltijas Mežtakas brišana #4

Turpinājums no 12. lpp.

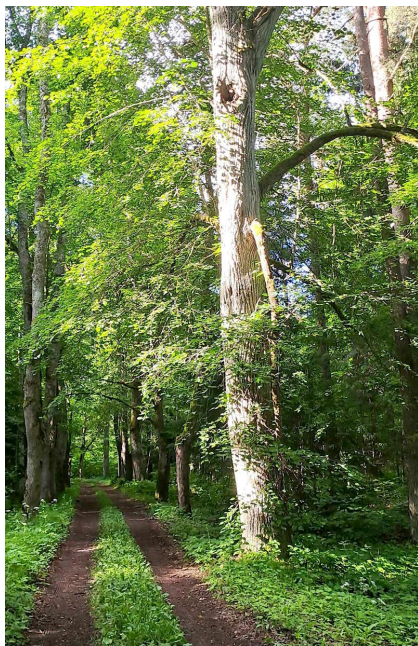

FOTO Filips Birzulis

pasaulē vistālākais uz ziemeļiem vīna kalns (pa ceļam redzējām arī citus, nesen iestādītus vīnogulājus). Bet vai jūs zināt, ka Sabiles baznīcā atrodas Latvijā vecākais baznīcas zvans? Tas ir kalts 1450. gadā Romā, kalpojis Sabiles Ordeņa pilī, bet pēc cietokšņa iznīcināšanas nonācis baznīcā. Zvans karu laikos tika paslēpts no metālu rekvizīcijām un mūsdienās ik svētdienu ieskandina dievkalpojums.

Esam veiksmīgi ieradušies

FOTO Filips Birzulis

Gardas pusdienas „Plostkrogā“.

stundu pirms atiet pēdējais autobuss uz Kandavu. Lietderīgi izmantojam šo brīdi, iegriežoties omulīgā kafējnīcā *Res-to-terase*, kur var nobaudīt bagātīgu klāstu vietējos sidrus un vīnus. Mēs nevaram paiet garām sidram *Abavas Meži*, kas ir darināts no Latvijas āboliem un aronijām, papildināts ar meža ogu, skuju un kadiķogu ekstraktiem. Īsāk sakot, iespēja vēlreiz izgaršot visu to, ko esam pa dienu baudījuši!

Un kā ar visu šodien piedzīvoto, ļoti priecājamies par šo samtaini saldo eliksīru.

Filips Birzulis,
latviafreetours.com
Laikrakstam „Latvietis“

Skaista aleja.

Mūžībā aizgājusi mūsu miļā konfilistre

ASTRĪDA ŠICA

dzimusi 1934. g. 5. martā

mirusi 2024. g. 23. jūnijā

*Gan svešumā klājies man labi arvien,
Bet dzimtene prātā stāv nakti un dien'.*Miļā piemiņā viņu paturēs
korp! Spīdola saime

Mūžībā devusies

ĒRIKA RIEMERIS (dzim. GRAUDUZS)

Dzimusi 1932. gada 24. aprīlī Liepājā, Latvijā.

Mirusi 2024. gada 29. jūnijā Melburnā, Austrālijā.

Izvadīšana no Melburnas Latviešu ciema kapelas 2024. gada 10. jūlijā plkst. 11.

Uz naksnīgās debess fona

Turpinājums no 11. lpp.

Sastapšanās klasifikācija

Šāda rakstura vērojumus pēc Ale-na Haineka skalas (J.Allen Hynek, astronomer, ufologist) var klasificēt kā pirmās pakāpes sastapšanos (*encounter of the first kind*) un tie pieejami arī vērojot no Zemes, par ko katrs var pārlicināties pats. Tomēr – ar pirmo pakāpi piedzīvojumi tikai iesākas. Tāpēc eksistē – 2., 3., 4. un visbeidzot – piektās pakāpes sastapšanās klasifikācija.

Sākot ar trešo, tiek apzīmēta varbūtēja (alleged) intelektuālā info apmaiņa jeb komunikācija. Kā piemēram, mūsu viesim Džeimsam Gillilandam – pie *Foreļu ezera Mt. Adams* kalna pakājē (skat. eceti.org, un rakstu „Orions“ LL Nr.733). Šādus labvēlīgus kontaktus piedzīvo arī piem. CSETI grupa CE5 meditācijas nodarbībās (*close encounter of the fifth kind*) Dr. Stīvena Grīra vadībā, saskaņā ar publikācijām (*Steven Greer, cseti.org*). Savu pieredzi šai sakarā prezentē arī amerikāņu kinematogrāfs Darils Anka (Darryl Anka/Bashar), kurš jau vairāk kā 30 gadu būdams starpnieks auditorijai ar varbūtējo (alleged) eņģelisko viesi no debesīm, savās *channelinga* sessijās (channeling) komentē gan Zemes cilvēka gan arī debesu civilizāciju sadzīves visdažādākos aspektus. Savukārt, argentīnietis Matias De Stefano (Matias De Stefano), atcerēdamies savas iepriekšējās dzīves, to skaitā inkarnāciju kā sievietei – priesterienei Atlantīdā pirms 12 000 gadiem, un Ja-

pānā pirms 900 gadiem, var detalizēti raksturot *dievišķo astronautu* klātbūtni uz Zemes, kad tie piedalījušies ar savu ģenētisko materiālu tautu un rasu veidošanā. Daudzus no tiem primitīvie zemieši toreiz kļūdaini uztvēruši kā *dievus*, un tos pielūdza, kas ir aplams solis. Jo „*lai gan ir tā saucamie dievi vai debesīs, vai zemes virsū, jo dievu un kungu ir daudz, bet mums ir tik viens Dievs, Tēvs, no kura visas lietas un kurš ir mūsu ilgu mērķis; un tik viens Kungs, Jēzus Kristus, caur kuru visas lietas, arī mēs caur Viņu.*“ (1.Kor.8:5-6)

Šai rakstā minētie piemēri ir atrodamī viņu mājas lapās vai uz Youtube video intervijās (skat.ref.).

Kāpēc tas ir svarīgi?

Šodien atbilde uz jautājumu: *vai Universā esam daudzi?* – arvien plašākās pētīnieku aprindās skan: jā. Mēs esam daļa no apdzīvotā Visuma, kurā katrs darbojamies atbilstoši saviem uzdevumiem. Vienā vai otrā veidā šo atziņu sastopam gan senatnes mantojumā (*ancient wisdom*), gan tautu folklorā un mitoloģijā, gan arī Reliģiskajos Rakstos. Tagad, kad mēs *iesoļojam* Kosmiskās ēras rītausmā, uz Zemes ļoti aktuāls kļūst Garīgais brīdums. Jo pēc visa spriežot, tuvojās laiks, kad mēs būsim gatavi sava Likteņa nākamajam posmam, sadarbībai ar Apdzīvoto Universu Mierā. Citiem vārdiem – no *Homo Sapiens* kļūst par *Homo Galacticus*. Un tādā gadījumā būs nepieciešama tolerance apstāklim, ka Dievs ir radījis būtnes tik atšķirīgā *anatomiskā iepakojumā*, kādu šodien uz Zemeslodes

vēl nesastopam. Tad izbīlim no vienas puses, vai arī vēlmei dievināt no otras, visticamāk būs jādod vieta līdzsvarotai harmonijai, veselīgai zinātkārei, to visu vainagojot – māsu/brāļu mīlestībai. „*Tad es kritu pie viņa kājām, gribēdams viņu pielūgt. Bet viņš man saka: „Nedari to! Es esmu tāds pats kalps kā tu un tavi brāļi, kam ir Jēzus liecība. Pielūdz Dievu!”*“ (Bībele, Atkl.19:10)

„*Kas paliek mīlestībā, tas paliek Dievā un Dievs viņā.*“ (1.Jņ.4:16) Un „*kas mīl To, kas Viņu ir dzemdījis, mīl arī to, kas no Viņa ir dzimis.*“ (1.Jņ.5:1) Tā vienmēr ir mācījuši un skaidri rādījuši Cilvēces Lielie Skolotāji, un pauduši Lielie Reliģiskie Teksti visos laikos.

Mācītājs Raimonds Sokolovskis
Laikrakstam „Latvietis“

(Sk. <http://xfacts.com/old/>, eceti.org, cseti.org, u.c., uz Youtube „*The Phoenix Lights - the documentary*“, „*Physicist Michio Kaku on the Shift in the UFO Phenomenon*“, un sk. wikipedia enciklopēdijā *zvaigžņu karti, Bībelē sk. Ēcehiēla I nodaļu, I Moz.6:1-4, Atkl.19:10, un Corrado Balducci „Pegasus Research Consortium“ by Richard Boylan Ph.D, Zecharia Sitchin „The Chronicles of Anunnaki“, un arī Dr. Dolores Cannon „Three Waves of Volunteers“, Darryl Anka/Bashar www.bashar.org, Matias De Stefano www.gaiia.com, Matiss Barkovskis – Miera Māksla „www.art-of-peace.info“, kā arī laikrakstā „Latvietis“ Nr. 733. rakstu „Orions. Jauns starts“, un tēmas ilustrācijai filmas „Contact“, „K-Pax“, „Starman“, u.c.)*

Koncerts Pertē Turpinājums no 4. lpp.

Četriem no mums bija drosme uzstāties. Koris nodziedāja *Lec, saulīte* (Raimonds Tīguls, R. Bugavičute). Un tad kopā ar visiem skatītājiem – *Pūt, vējiņi* (t.dz.).

Man personīgi bija milzīgs prieks atkal dziedāt korī. Tik ilgi nav bijis. Žēl, ka mums pašiem vairs nav kora.

Sekoja īss pārtraukums, lai atbrīvotu skatuvi, un tad lielais – **FINĀLE!!**

Nav skaidrs, kad tautas deju kopa *Pērkonītis* pēdējo reizi uzstājās... vai trīsdesmit, vai četrdesmit gadus atpakaļ. Pirms daži mēnešiem **Daina Jefimova** sasauca kopā grupu cilvēku, kuriem ir interese, lai *Pērkonītis* atkal dzīvo. Tagad *Pērkonīša* sastāvā ir daļbnieki, kuri nekad nav dejujuši tautas

dejas un arī tādi, kuri ir bijuši *Pērkonīša* sastāvā daudzus gadus atpakaļ, bet tagad tikai palikuši mazliet vecāki un drusciņ lēnāki.

Tāpat, svētdien pirmo reizi 21. gadsimtā atkal uzstājās Pertas tautas deju kopa *Pērkonītis!* **Daina** savu horeografēto deju nosauca *Ska-fandrs*. Vienīgo reizi, kad visi daļbnieki bija kopā, bija iepriekšējā trešdienā uz pēdējo mēģinājumu. Un tad viena dejojāja saslīma un pēc visa ieguldītā darba, diemžēl, nevarēja piedalīties koncertā. Skatītājiem bija liels prieks atkal redzēt atdzīvojušos *Pērkonīti*, un dejojājiem bija vēl lielāks prieks par piedalīšanos un par to, ka izdevās.

Paldies **Dainai** par visu viņas darbu un pacietību. Paldies par uzņēmību un par iespēju, ko Tu snie-

dzi, lai mēs varam atkal dejojot tautas dejas.

Paldies Adelaides Latviešu biedrības korim *Dziesmu Laiva* un diriģentiem **Lilitai Daenke** un **Matīsam Reinhardam**. Paldies solistiem **Stellai Kardašovai**, **Dailai Šmitai** un **Matīsam Reinhardam**. Paldies mūziķiem **Kārlim Daenke** (bungas), **Jānim Laurim** (čello), **Filam Vindsoram** (**Phil Windsor**) (trompete).

Paldies arī **Ilmāram un Anitai Rudakiem** un viņu palīgiem **Mārai Pelš** un **Indulim Bernšteinam** un citiem par visu darbu aizkulisēs. Paldies adelaidiešiem par iespēju, par skaista-jiem mirkliem.

Vēl pēc nedēļas bija pacilāta sajūta.

Un – paldies skatītājiem.

Jānis Vucēns

Laikrakstam „Latvietis“

Smilšu Pēteris vai Ādams? Turpinājums no 9. lpp.

kā Rumānijā atrodamie jestrīe kapi ar smieklīgām epitāfijām. Vai – dzīšanās pēc oriģinalitātes.

Pagājušā gadsimta septiņdesmitajos Francijā bija 9 krematorijas, mūslaikos – 150. Droši vien sava nozīme bija arī katoļu baznīcas attieksmei, kura 1963. gadā atcēla nelaiķu dedzināšanas aizliegumu, taču 35% franču aptaujās atbildējuši, ka izraudzījušies šo variantu tāpēc, lai pēcāk nebūtu apgrūtinājumu ģimenei, 4% – finansiālu iemeslu dēļ. Esot arī tādi argumenti kā bailes atmosties zārkā, ja kāds būtu apglabāts dzīvs (Gogoļa sindroms).

Ir arī gana dīvaini rituāli, piemēram, Madagaskarā uzskata, ka mirušie atgriežas ik pēc septiņiem gadiem – nes pārtiku uz kapiem vai noliek pie koka (kaut kas līdzīgs mūsu senču rīcībai, veļu laikā cienājot aizsaules ciemiņus) un veic ziedojumus viņu vārdā. Tādas ir turienes zāles pret nožēlām un sērām. Citās kultūrās darināja mūmijas, tā uzsvērot aizgājēja nozīmību, varu, prestižu, un ievietoja tās piramidās vai mauzolejos, bet bija arī tādas tautas, kuras pauda nepatiku pret mirstīgajām atliekām (Āfrikā) – nelaiķim salauza kājas un izdūra acis, lai tas vairs netaigātu apkārt kā dzīvs mi-

ronis – gatavais šausmu filmu sižets, turklāt gan tur, gan Latīņamerikā burvji izmantoja to locekļus un orgānus vudū rituālos. Pakaļpalcēji līķi steigšus apglabāja un bēga no šīs vietas, šaudami gaisā, lai mironis apjuku un neatrastu ceļu atpakaļ uz ciemu. Patiesība gan runa ir vairāk par miesas nošķiršanu no gara nekā par līķa apgānīšanu.

Dižākās kapenes, protams, ir Ēģiptes piramīdas, vispirms jau Gizas; tā slejas 137 m augstumā, veidota no 2 500 000 akmens blokiem. Tai ir vairāk nekā 4500 gadu; tā celta faraonam Heopsam, kurš valdīja 60 gadus, un zinātnieki joprojām brīnās par tās uzbūvēšanas ātrumu – to vajadzēja celt 22 gadus... Būtu jānoliek vietā pa bloķim ik pēc 3 minūtēm! Un vēl ir dīvaini, ka tur atrastas neizmantotas priekštelpas. Kam tās domātas? Kas tur darīts? Par to ziņā nav.

Ir arī grandiozi Internetskapi (*Facebook*, piemēram, katru gadu 3 vai 4 miljoni profili zaudējot īpašniekus. Ja tuvinieki iedarbinot funkciju *In memoriam*, profils paliekot, kur bijis, un cienītāji varot turpināt nelaiķim rakstīt).

Izdaudzinātākie mauzoleji ir Ļeņinam (Maskavā), Hošiminam (vjetnamiešu „nācijās tēvam“) un... tagad mums arī savs – advokātam Grūtupam, ar to atšķirību, ka viņš nav izlikts vispārējai aplūkošanai. Bet šajā

ziņā mums vēl daudz kas ir priekšā, jo varam tikai iztēloties, ko visu sev uzbūvēs šī aizstāvja darba devēji. It īpaši tad, ja tiks pie Liedskalniņa (ASV koraļļu pils autora) noslēpuma, kā viņš to paveicis.

Ko vēl te varētu piebilst? Es iekļāvu šo materiālu savā romānā par mīlestību un nāvi kā atsevišķu nodaļu. Ir arī otra – par mīlestību, bet tā jau ir cita tēma. Virsraksts ir atšifrējams tādējādi, ka lībiešiem nāve bija vīrietis, kuram bija pat divi vārdi – Pēteris un Ādams. Es, rakstot par šo parādību, parasti izvēlos Pēteri – viņš figurē vairākos manos dzējoļos – būs arī poļu antoloģijā vairākas valodās, kurai pašreiz gatavoju atdzejojumus. Lieliska nodarbošanās mājsēdei*. Katrā ziņā viņš man patīk labāk nekā melnā tērptā skeletiene ar pļaujamrīku pār plecu. Bet, lai nogaidītu un nesteigtos uz šo randiņu, esmu potējusies pret visu iespējamo, tostarp arī pret pneimokoku un parasto gripu, ne tikai *Kovid-19*. Sak, tā ir tikšanās, kura neizbēgami notiks, varbūt tas tomēr būs Ādams, tad jau redzēsim, bet pagaidām esmu šo izskaidrošanas atlikusi. Lai viņš pagaida.

Dagnija Dreika

Laikrakstam „Latvietis“

* *Raksts tapis kovida pandēmijas laikā.*

Datumi

Vārda dienas, dzimšanas dienas un zīmīgi notikumi

16. jūlijs

Hermīne, Estere, Liepa

1904. sabiedrīks darbinieks Staņislavs Začests.

1919. dibināta Latvijas Jūras spēku rota.

1940. valodnieks Trevors Fennels.

1959. Nacionālo komunistu vadītājs Edgars Berkļavs atcelts no amatiem;

izraidīts no Latvijas un deportēts uz Krieviju.

17. jūlijs

Aleksis, Aleksejs, Alekss

1918. pēc boļševiku partijas pavēles Jekaterinburgā tika nogalināts Krievijas cars Nikolajs II un viņa ģimene.

1998. Sanktpēterburgā tika pārapbe-

dītas Krievijas pēdējā cara Nikolaja II un viņa ģimenes mirstīgas atliekas.

18. jūlijs

Rozālija, Roze

1933. SLT aktieris Ivars Apelis.

Turpinājums 16. lpp.

Datumi

Turpinājums no 15. lpp.

19. jūlijs

Jautrīte, Kamila, Digna, Sāra
1924. sabiedriskais darbinieks Austrālijā, Dienvidaustrālijas gubernatora vietnieks (2000-2007) Bruno Krūmiņš.
1939. no Liepājas apriņķa Rucavas pagasta *Deju* mājām uz Brīvdabas muzeju Rīgā pārved dižo laidaru.
1939. dzejniece, atdzejojāja un tulkojāja Margita Gailīte.
1949. skatuves, TV un filmu aktieris Ivars Kants.
1954. grāmatizdevēja Latvijā Vija Kilbloka.

1959. 19. un 20. jūlijā Daugavpilī notiek Latgales Dziesmu svētki.
1974. latviešu bundzinieks Kaspars Roga (grupā *Prāta Vētra*).

20. jūlijs

Ritma, Ramona
1923. inženieris un skolu darbinieks Austrālijā Osvalds Aizstrauts.
1951. aktieris, režisors, rakstnieks Juris Rozītis.

21. jūlijs

Melisa, Meldra, Meldris
1724. Kurzemes hercoga galma gleznotājs Frīdrihs Hartmanis Barizjens (Friedrich Hartmann Barisien).

1929. latviešu aktrise Vija Artmane.
1960. sabiedriskā darbiniece Austrālijā, rotkale Ilze Švarca.
1979. Ozols (Ģirts Rozentāls), Latvijas hip hop mūzikas izpildītājs.
1999. 4 Latvijas vides aktivisti, protestējot pret Būtiņģes naftas termināla darbību, piekēdējās pie naftas termināla bojās. Lietuvas robežsargi aizturēja zaļos aktivistus.

22. jūlijs

Marija, Marika, Marina
1919. Latvijas armijā nodibināja pirmo aviācijas nodaļu. Tā izmantoja divas lieliniekiem atņemtās lidmašīnas.
1944. Sarkanarmija sasniedz 1940. g. Latvijas/PSRS robežu. ■

Sarīkojumi, draudzes ziņas un ziņojumi

Adelaidē

Ceturtdienās no plkst. 19.00 – 20.00
5EBI-FM 103.1MHz raidījumi
latviešu valodā; tiešraide internetā:
www.5ebi.com.au

Piektdien, 26. jūl., plkst.18.00 Lai-
mīgā stunda *Tālavas* kafējnīcā. Bau-
dīsim mūsu populāros, tradicionālos
gaļas pīrāgus zirņu zupā! Veģetāriešu
variants – zirņu zupa un bagete. Vaka-
riņas \$15, saldumiņš pēc tam \$3. Oblī-
gāti pieteikties līdz 19. jūl. Rudītei mob:
0411068486. Lūdzam pieteikt īpašas
diētiskas vajadzības, ja tādas būtu. At-
spirdzinājumi par draudzīgām cenām!

Adelaides Sv. Pētera draudze**Brisbanē**

Sestdien, 20. jūl., plkst. 9.30 *Cafe
Social*. Ik mēneša tikšanās *The Coffee
Club*, 209 Boundary St, West End.
RSVP Angela 0404 807 877.
Sestdien, 20. jūl., plkst. 12.00
Rummy/ zolītes pēcpusdiena Latviešu
namā. Maksa \$10.

Kvīnslandes latv. ev. lut. draudze**Goldkostā**

Katra mēneša pirmajā otrdienā, plkst.
15.00 Zoom tikšanās neklātienē. Zoom
saite saņemama no elgachat@gmail.com.

Kanberā

**Katru otrdienas vakaru no plkst.
17.30**, tikšanās Poļu kluba telpās, 38 Da-
vid St., Turner, kur notiek latviešu skola,
tautas deju mēģinājumi un patērēšana
pie alus kausa vai vīna glāzes, vai arī pie
kafijas vai tējas krūzes. Būs izņēmumu
reizes, kad klubs būs ciet un tikšanās
nenotiks. Ja vēlaties iepriekš sazināties,
lūdzu, zvaniet Ivetai Leitasei 0402 054
854 vai Mārim Neimanim 0481 099 880.

Melburnā

3ZZZ 92.3 FM Latviešu raidījumi
ceturtdienās no plkst. 12.00 – 13.00.

Svētdien, 21. jūl., plkst. 10.00 novusa
nodarbības DV mītnē.

Piektdien, 26. jūl., plkst. 19.00 Kro-
džiņa vakars DV mītnē.

Melburnas latv. ev. lut. draudze
Prāv. Helga Jansone

Svētdien, 14. jūl., plkst. 11.00 dievkal-
pojums Sv.Krusta baznīcā.

Svētdien, 21. jūl., plkst. 11.00 dievkal-
pojums Sv.Krusta baznīcā.

Svētdien, 28. jūl., plkst. 11.00 divva-
lodas dievkalpojums Sv.Krusta baz-
nīcā.

Dievkalpojumi skatāmi www.Facebook.com
un www.Youtube.com Praveste Hel-
ga Jansons. Kā arī var skatīties: www.melburnaslatviesudraudze.org.au

Pertā**Pertas ev. lut. Sv. Pāvila draudze**

Māc. Gunis Balodis.

Svētdien, 21. jūl., plkst. 10.30 ZOOM
dievkalpojums. 9 pēc Sv. Gara svēt-
kiem.

Svētdien, 28. jūl., plkst. 10.30 ZOOM
dievkalpojums. 10 pēc Sv. Gara svēt-
kiem.

Sidnejā

Piektdien, 12. jūl., plkst. 11.00 Senio-
ru saiets Latviešu namā.

Otrdien, 16. jūl., plkst. 12.00 Zolīte
Latviešu namā.

Ceturtdien, 18. jūl., plkst. 12.00 Lat-
viešu namā Ceturtdienas pusdienas;
iepriekš pieteikšanās pirms otrdienas,
zvanot 0425392988.

Piektdien, 19. jūl. un sestdien, 20. jūl.,
Latvijas vēstniecības pārvietojamās
pasu darbstacijas izbraukums Latviešu
namā. Pieteikties līdz 13.jūl. [https://
pieraksts.mfa.gov.lv/lv/australija-
izbraukums/index](https://pieraksts.mfa.gov.lv/lv/australija-izbraukums/index) Papildus vēlamies
informēt, ka turpmāk mobilo pasu
izbraukumi būs retāk un vēlāk šogad
vairs Sidnejā nebūs.

Sestdien, 20. jūl., plkst. 13.30 filmas
Sapņu komanda 1935 izrāde Latviešu
namā. Angļu subtitri. Ieeja \$10/\$8/\$0.
Pusdienas dabūjamas no plkst. 12.30.

Sestdien, 27. jūl., plkst. 14.00 Lolitas

Jurānes Medus kūkas demonstrējums
Latviešu namā. Pieteikties līdz 15.jūl.
saknesunzari@gmail.com vai Marikai
0451986244.

Sidnejas ev. lut. latviešu draudze,
Svētā Jāņa baznīcā

Māc. Kolvins Makfersons

Svētdien, 14. jūl., plkst. 10.00 diev-
kalpojums.

Svētdien, 21. jūl., plkst. 10.00 diev-
kalpojums.

Svētdien, 28. jūl., plkst. 10.00 diev-
kalpojums.

Svētrunas noskatāmas *YouTube* gan lat-
viešu, gan angļu valodā. Saites: [http://
www.sydneylatvianchurch.org.au](http://www.sydneylatvianchurch.org.au)

**Sidnejas latv. ev. lut. Vienības
draudze**

Māc. Raimonds Sokolovskis.

Par nākamajiem dievkalpojumiem
lūgums sazināties ar māc. Raimon-
du Sokolovski – tālr. 0438301512 vai
draudzes priekšnieci, diakoni Gun-
degu Zariņu – tālr. 0474152425 vai
02 9548 3964.

Latvijā

**Ceturtdien, 11., 18., 25. jūl. un
1. aug.**, plkst. 17.00 bezmaksas džeza
koncerti Džežs Vecrīgā – Mazās ģildes
dārzā. Muzicēs grupa *Jam Orchestra*.
Piektdien, 12. un sestdien, 13. jūl.,
Liepājas pludmalē priecēs vērienīgs
sporta pasākums – AMBER SAND
FEST.

**Katru ceturtdienu plkst. 19.00 līdz
25. jūl.**, Vasaras kultūrtelpā *Strops*
Ķengaragā, Latgales priekšpilsētas
Mūzikas un mākslas skolas pagalmā
(Prūšu ielā 13b) uzstāsies dažādi Lat-
vijas mūziķi. ■

Eiro kurss

Eiropas Centrālās bankas atsaucēs
kurss **9. jūlijā**.

€1 = 1,60620 AUD   €1 = 1,76810 NZD
€1 = 0,84491 GBP   €1 = 1,08140 USD